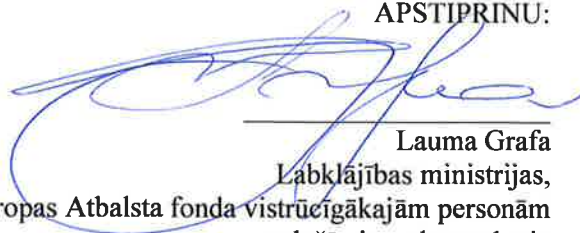

APSTIPRINU:

Lauma Grafa
Labklājības ministrijas,
Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām
vadošās iestādes vadītāja

Datums: 14.06.2022.

GADA ĪSTENOŠANAS ZIŅOJUMS

par 2021. gadā īstenoto darbības programmu “Darbības
programma pārtikas un pamata materiālās palīdzības
sniegšanai vistrūcīgākajām personām
2014.-2020. gada plānošanas periodā”

Izstrādātājs:
Labklājības ministrijas
Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām
personām vadošā iestāde

Rīga, 2022

I. KATRU GADU PIEPRASĀMIE DATI

1. GADA/NOSLĒGUMA ĪSTENOŠANAS ZIŅOJUMA IDENTIFIKĀCIJA

CCI	2014LV05FMOP001
Nosaukums	Darbības programma pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšanai vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā
Versija	2021.0
Atskaites gads	2021
Datums, kad notikusi ziņojuma saskaņošana ar Konsultatīvo darba grupu	Saskaņošana notika Konsultatīvās darba grupas sanāksmes laikā 09.06.2022.

2. ĪSTENOŠANAS PĀRSKATS

2.1. Informācija par programmas īstenošanas kopējiem rādītājiem attiecībā uz pilnībā vai daļēji pabeigtām darbībām

I 2021.GADĀ NODROŠINĀTIE FONDA ATBALSTA VEIDI UN TO SAŅEMŠANAS NOSACĪJUMI

1. Atbalsta veidi

- 2021. gadā sniegts šāds Eiropas Atbalsta fonda vistrūcīgākajām personām (turpmāk – Fonds) atbalsts pārtikas un pamata materiālās nodrošinātības mazināšanai:
 - 1) pārtika:
 - pārtikas preču komplekts individuālai izdarei bez vecuma ierobežojuma (komplekta vērtība – 14,87 euro);
 - pārtikas preču komplekti zīdaiņiem un maziem bērniem vecumā no 7 līdz 24 mēnešiem (3 veidu komplekti: 7 – 12 mēneši, 13 – 18 mēneši, 19 – 24 mēneši) (komplektu vērtība 39,65 euro – 48,28 euro);
 - pārtikas preču komplekti zupas virtuvēm gatavo maltīšu nodrošināšanai (komplekta vērtība – 59,48 euro).
 - 2) pamata materiālā palīdzība:
 - higiēnas un saimniecības preču komplekti personām bez vecuma ierobežojuma (komplekta vērtība – 7,03 euro);
 - higiēnas preču komplekti zīdaiņiem un maziem bērniem vecumā no 0 līdz 24 mēnešiem (4 veidu komplekti: 0 – 6 mēneši, 7 – 12 mēneši, 13 – 18 mēneši, 19 – 24 mēneši) (komplektu vērtība 30,26 euro – 67,70 euro);
 - individuālie mācību piederumi bērniem vecumā no 5 līdz 10 gadiem (komplekta vērtība 28,81 euro);
 - individuālie mācību piederumi bērniem vecumā no 11 līdz 16 gadiem (komplekta vērtība 20,17 euro).
 - 3) papildpasākumi:
 - informatīvi pasākumi par papildu iespējām saņemt atbalstu ikdienas problēmu risināšanai vai krīzes situācijās, par nodarbinātības iespējām, izglītības iespējām, sabiedrības veselības veicināšanu, sportu, brīvā laika pavadīšanu, par Eiropas

Savienības (turpmāk – ES) fondu vai citu ārvalstu finanšu instrumentu projektu ietvaros pieejamiem pakalpojumiem un citiem līdzīgiem pasākumiem;

- individuāls un grupu darbs ar personu vai personu grupām, nodrošinot starpinstitutionālu sadarbību, atsevišķu speciālistu profesionālās konsultācijas un atbalsta grupas vai pašpalīdzības grupas sociālo problēmu risināšanā;
- neformāli izglītojoši pasākumi praktisku sadzīves iemaņu attīstībai, tai skaitā ēst gatavošanā, veļas mazgāšanā, mājas uzkopšanā, mājsaimniecības budžeta plānošanā, bērnu audzināšanā un darba meklēšanā.

2. Izmaiņas atbalsta satura nodrošināšanā

- 2021. gadā atbalsta komplektiem saturs netika mainīts, ņemot vērā gala atbalsta saņēmēju augstos apmierinātības rādītājus. 2020. gada aptaujā konstatēts, ka gala atbalsta saņēmēji ir apmierināti ar atbalsta komplektu saturu lielā mērā vai pilnībā.

3. Nosacījumi Fonda atbalsta saņemšanai

- No 2021. gada 1. janvāra Fonda atbalstu saņem mājsaimniecības, kurām pašvaldības sociālais dienests izsniedzis izziņu par atbilstību:
 - trūcīgas mājsaimniecības statusam (mājsaimniecības, kurās ienākumi nepārsniedz 272 euro pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā, bet katrai nākamai personai 190 euro);
 - maznodrošinātas mājsaimniecības statusam (mājsaimniecības, kurās ienākumi nepārsniedz 327 euro pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā, bet katrai nākamai personai 229 euro).
 - krīzes situācijā nonākušās mājsaimniecības statusam.
- 2021. gadā, kad valstī bija izsludināta ārkārtējā situācija saistībā ar COVID-19 izplatību, atbilstoši Ministru kabineta 2014. gada 25. novembra noteikumos Nr. 727 „Darbības programmas ”Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā” (turpmāk – Darbības programma) īstenošanas noteikumi” (turpmāk – MK noteikumi) noteiktajam bija nodrošināta iespēja piemērot attālinātu pieeju Fonda atbalsta nodrošināšanā, t.sk., iespēju informāciju par sociālā dienesta sagatavoto izziņu saņemt attālināti, kā arī pieļauta atbalsta komplektu saņemšana un nogādāšana līdz personas dzīvesvietai arī gala atbalsta saņēmēja vai pašvaldības nozīmētam pārstāvim. Šāda pieeja netika izslēgta arī pēc ārkārtējās situācijas izbeigšanas, ja tas bija nepieciešams individuālās situācijas risināšanai.
- Vienlaikus 2021. gadā atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma pārejas noteikumu 36. punktā noteiktajam tām mājsaimniecībām, kurām izziņas par attiecīgo statusu derīguma termiņš beidzās ārkārtējās situācijas laikā, statuss tika pagarināts uz ārkārtējās situācijas laiku un vienu kalendāra mēnesi pēc tās beigām, un Fonda atbalsta komplekti tika izdalīti atbilstoši iepriekš minēto izziņu pagarinājuma periodam valstī izsludināto ārkārtējo situāciju laikā – no 2020. gada 9. novembra līdz 2021. gada 31. maijam un no 2021. gada 11. oktobra līdz 2022. gada 31. martam.
- 2021. gada pēdējā ceturksnī Fonda atbalsta gala saņēmējiem nodrošināta iespēja saņemt papildu pārtikas komplektu. MK noteikumu izmaiņu ierosinājums pamatots ar nepieciešamību atbalstīt zemu ienākumu mājsaimniecības situācijā, kad Latvijā un arī visā pasaulē vērojams cenu kāpums resursiem, loģistikas pakalpojumiem, un izrietoši – pārtikai.
- Pārējie Fonda atbalsta nosacījumi pārtikas preču komplektu, higiēnas un saimniecības preču komplektu un individuālo mācību piederumu komplektu saņemšanai nav mainījušies.

II PĀRTIKAS UN PAMATA MATERIĀLĀS PALĪDZĪBAS NODROŠINĀŠANAS PASĀKUMI 2021. GADĀ

1. Vispārīgā informācija

- Pārtikas un pamata materiālās palīdzības komplektu uzglabāšanu un izdali, gatavo maltīšu izdali, kā arī papildpasākumu īstenošanu 2021. gadā nodrošināja 26 partnerorganizācijas (turpmāk – PO), t.sk. 11 pašvaldības un to iestādes, 13 biedrības un nodibinājumi un 2 reliģiskās organizācijas 26 līgumu/vienošanās ietvaros. Visas PO tika atlasītas ceturrtā atklātā konkursa rezultātā, līgumi par darbību īstenošanu noslēgti 2021. gada 1. ceturksnī. Noslēgto līgumu darbības termiņš beidzas 2023. gada martā.
- Kopumā visā Latvijas teritorijā 2021. gadā bija 446 pārtikas un pamata materiālās palīdzības komplektu izdales vieta un 29 maltīšu izdales vietas. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, atbalsta komplektu izdales vietu skaits ir nedaudz samazinājies (2020. gadā tas bija 451). Negatīvu ietekmi uz atbalsta pieejamību tas neatstāja, jo tika slēgtas izdales vietas novada pagastos, kur bija mazs apkalpojamo personu skaits. Maltīšu izdales vietu skaits 2021. gadā palielinājās (2020. gadā bija 23 zupas virtuves). Atbalsta sniegšana tika nodrošināta vistuvāk gala atbalsta saņēmēju dzīves vietām, ko apliecina 2021. gadā veiktās aptaujas rezultāti: gala atbalsta saņēmēju nokļūšanai atbalsta komplektu saņemšanas vietā bija jāmēro vidēji 3,3 km. Uz šādu attālumu (3,1 – 3,6 km) aptaujā norāda gala atbalsta saņēmēji jau trešo gadu pēc kārtas.
- Fonda pārtikas preču komplektēšanu un piegādi PO 2021. gadā nodrošināja AS “Dobeles dzirnavnieks” un SIA “Lat Eko Food”, higiēnas un saimniecības preču un higiēnas preču komplektēšanu un piegādi nodrošināja SIA “Sanitex”, bet individuālo mācību piederumu komplektēšanu un piegādi nodrošināja AS “Hermess”. Visi piegādātāji izraudzīti 2019. gadā atbilstoši publiska iepirkuma normatīvajam regulējumam.
- 2021. gadā kopumā Fonda atbalsts nodrošināts 9 630 422 *euro* apmērā, t.sk. pārtikas un pamata materiālajai palīdzībai kopā 9 325 105 *euro*.
- No Fonda darbības programmas īstenošanas uzsākšanas brīža līdz 2021. gada beigām Fonda atbalsts nodrošināts 45 358 357 *euro* apmērā jeb 79 % no darbības programmas atbalsta kopējās finanšu apropriācijas.
- EK 2021. gadā deklarēti kopumā 9 370 481 *euro*, no kuriem EK ir atmaksājusi valsts budžetā 8 540 245 *euro*.

2. Pārtikas atbalsta raksturojums

- Informācija par pārtikas preču komplektiem individuālai izdalei bez vecuma ierobežojuma:
 - 2021. gadā pārtikas preču komplektus individuālai izdalei bez vecuma ierobežojuma saņēmušas 81 455 unikālās personas (2020. gadā – 69 732 unikālās personas). Unikālo pārtikas komplektu saņēmēju skaits aprēķināts kā vidējais skaitlis no trīs informācijas avotos iegūtajiem skaitļiem: 1) Fonda vadošās iestādes (turpmāk – VI) aprēķinātā personu skaita; 2) PO sniegtās aplēses par unikālo pārtikas komplektu saņēmēju skaitu; 3) Ikgadējās aptaujas rezultātā iegūtā skaita. 2021. gadā unikālo personu skaits, kas saņēmušas atbalsta komplektus, salīdzinot ar 2020. gadu palielinājās par 16,8 %. Skaita pieaugumu galvenokārt ietekmēja reforma sociālās palīdzības un sociālo pakalpojumu jomā, no 2021. gada 1. janvāra ieviešot minimālo ienākumu konceptu trūcīgās un maznodrošinātās māsaimniecības statusa piešķiršanā, nosakot garantēto minimālo ienākumu līmeni un mainot mājokļa pabalsta aprēķināšanas, piešķiršanas un izmaksas kārtību. Likumdošanas izmaiņu rezultātā ienākumu līmenis trūcīgās māsaimniecības statusa piešķiršanai noteikts 272 *euro* vienīgajai vai pirmajai personai māsaimniecībā un 190 *euro* katrai nākamajai personai māsaimniecībā (līdz šim 128,06 *euro* katrai personai).

Maznodrošinātajai mājsaimniecībai tiesības Fonda atbalsta saņemšanai ienākumu līmenis noteikts 60 % no ienākumu mediānas valstī (327 *euro* vienīgajai vai pirmajai personai mājsaimniecībā un 229 *euro* katrai nākamajai personai mājsaimniecībā), pie kura persona atzīstama par trūcīgu. Vienlaikus atbalsta gala saņēmēju skaita pieaugumu ietekmēja ar COVID-19 izplatību saistītā ārkārtējā situācija, kad bija slēgtas atsevišķas nozares, kā rezultātā palielinājās bezdarba līmenis, īpaši 2021. gada pirmajā ceturksnī. Tieši šajā laika posmā 2021. gadā bija visvairāk pašvaldību sociālo dienestu izsniegtās izziņas par mājsaimniecību nonākšanu krīzes situācijā.

- Fonda pārtikas komplektus individuālai izdalei bez vecuma ierobežojuma 2021. gadā pēc Fonda VI aplēses faktiski saņēma 99,61 % no visām personām mājsaimniecībās, kurām 2021. gadā noteikts trūcīgas vai krīzes situācijā esošas mājsaimniecības statuss, kā arī izsniegta izziņa par maznodrošinātas mājsaimniecības statusu ar ienākumiem līdz 327 *euro* vienīgajai vai pirmajai personai mājsaimniecībā un 229 *euro* katrai nākamajai personai mājsaimniecībā.
- Salīdzinot ar Darbības programmas īstenošanas uzsākšanu 2015. gadā, vērojama pieaugoša tendence Fonda pārtikas preču komplektus individuālai izdalei bez vecuma ierobežojuma saņēmušo unikālo personu īpatsvarā no visām personām, kurām ir tiesības saņemt atbalstu (2015. gadā – Fonda pārtikas preču komplektus saņēma 83,6 % no visām trūcīgām personām, 2016. gadā – 89,4%, 2017. gadā – 97,1 %, 2018. gadā – 93,14 %, 2019. gadā – 97,82 %, 2020. gadā – 99,89 % un 2021. gadā – 99,61 % no visām unikālām personām ar tiesībām saņemt Fonda atbalstu). Tas ļauj secināt, ka:
 - personu informētība par Fonda atbalstu ir ļoti augsta;
 - Fonda atbalsts sniegts gandrīz visām potenciālajām mērķa grupas personām, kurām ir tiesības saņemt Fonda atbalstu;
 - vajadzība pēc Fonda atbalsta saglabājas augstā līmenī, īpaši ņemot vērā pēdējo gadu izaicinājumus – COVID-19 izraisītā krīze un ar to saistītās sociāli ekonomiskās sekas, ekonomiskā krīze, kas ir sākusies 2021. gada otrajā pusē un turpinās 2022. gadā, tostarp notikumu Ukrainā ietekmē.
- Kopumā 2021. gadā izdalīti 420 455 pārtikas preču komplekti. Atbalsta komplektu saņemšanas intensitāte vidēji bija 5,16 pārtikas preču komplekti vienai personai kalendāra gada laikā. Ļoti līdzīgs rezultāts novērots arī 2020. gadā (vidēji 5,27 pārtikas preču komplekti vienai personai) un 2019. gadā (vidēji 5,33 pārtikas preču komplekti).
- 2021. gadā līdzīgi kā iepriekšējā gadā sākoties COVID-19 pandēmijai pārtikas atbalsta komplektu izdalē ievērotas valstī noteiktās epidemioloģiskās prasības klientu apkalpošanā, proti, rindu organizēšana ar divu metru distanci starp cilvēkiem, noteiktās kvadrātūras uz vienu cilvēku ievērošana telpās, sejas masku valkāšana, roku un virsmu dezinficēšana. Atsevišķās pašvaldībās ar sociālo dienestu starpniecību tika organizētas atbalsta komplektu piegādes personu dzīves vietās ar mērķi mazināt šo personu pārvietošanos un publisko vietu apmeklēšanu, mazinot sociālos kontaktus, tādējādi novēršot inficēšanās riskus.
- Informācija par pārtikas preču komplektiem bērniem vecumā no 7 līdz 24 mēnešiem:
 - 2021. gadā 889 bērni vecumā no 7 līdz 24 mēnešiem saņēmuši papildus pārtikas preču komplektus (2018. gadā – 1 172 bērni, 2019. gadā – 1 039 bērni, 2020. gadā – 1 011 bērni). No visām personām (1 030), kam 2021. gadā bija tiesības uz Fonda atbalstu, 86,3 % to ir saņēmušas.Kopš šī atbalsta izdales uzsākšanas pirmajos trīs gados ir vērojama pieaugoša tendence šajā rādītājā (2017. gadā atbalstu saņēmis 81,1 % personu, kurām bija tiesības uz Fonda atbalstu, 2018. gadā – 88 %, bet 2019. gadā – 91,14 %), savukārt

pēdējos divos gados to īpatsvars sarūk (2020. gadā – 88,68 %, bet 2021. gadā – 86,31 %). Atzīmējams, ka kopumā bērnu skaits, īpaši mazuļu līdz divu gadu vecumam skaits, kopējā atbalsta gala saņēmēju lokā samazinās pa gadiem.

- Kopumā 2021. gadā izdalīti 4 117 pārtikas preču komplekti bērniem (2018. gadā – 4 705, 2019. gadā – 4 400, 2020. gadā – 4 853). Atbalsta komplektu saņemšanas intensitāte vidēji bija 4,63 pārtikas preču komplekti vienai personai kalendāra gada laikā. Līdzīgs rezultāts novērots arī iepriekšējos gados (2018. gadā vidēji 4,01 pārtikas preču komplekts vienai personai, 2019. gadā – 4,23, 2020. gadā – 4,8). Salīdzinot datus ar citiem gada ceturkšņiem, visvairāk bērnu pārtikas komplektu izsniegts tieši 2021. gada pirmajā ceturksnī. Tas saistāms ar šajā laika posmā vislielāko krīzes situācijā nonākušo mājsaimniecību skaitu, tām nonākot bezdarba situācijā vai dīkstāvē. Šajās mājsaimniecībās līdztekus personām darbaspējas vecumā nereti ir mazi un skolas vecuma bērni. Šādām mājsaimniecībām ir svarīgs īslaicīgs atbalsts krīzes situācijā.
- Informācija par gatavajām maltītēm un pārtikas preču komplektiem zupas virtuvēm:
 - 2021. gadā 6 545 personām nodrošinātas 478 373 gatavās maltītes zupas virtuvēs. Maltīšu saņēmēju skaits aprēķināts kā vidējais skaitlis no divos informācijas avotos iegūtajiem skaitļiem: 1) Fonda VI aprēķinātā personu skaita; 2) PO sniegtās aplēses par unikālo maltīšu saņēmēju skaitu.
 - Salīdzinot rezultātus ar iepriekšējiem gadiem, vērojams, ka, gan izsniegto maltīšu skaits, gan arī maltīšu saņēmēju skaits, ir pieaudzis (2019. gadā 4 365 personām nodrošinātas 366 735 gatavās maltītes, bet 2020. gadā – 6 236 personām nodrošinātas 433 890 gatavās maltītes). Pieaugums rādītājos skaidrojams ar 2020. un 2021. gadā COVID-19 pandēmijas izraisīto krīzi un tās sociāli ekonomiskajām sekām, kad maltīšu saņēmēju lokam pievienojās cilvēki, kuri līdz šim tajā nekad nav bijuši. Vienlaikus jāatzīmē, ka 2021. gadā pieauga arī zupas virtuvju skaits – 29 (2020. gadā bija 23 zupas virtuves). Tas ļāva apmierināt pieprasījumu pēc gatavām maltītēm vietās, kur līdz šim zupas virtuves nebija pieejamas.
 - Iepriekš minētie rādītāji ļauj secināt, ka pieprasījums pēc pārtikas atbalsta maltīšu izdales vietās saglabājas augsts. Īpaši šis atbalsta veids ir būtisks vecāka gadagājuma personām. To apliecina arī aptaujas rezultātā iegūtais Fonda gala atbalsta saņēmēju sociāli demogrāfiskais profils, kas parāda, ka gandrīz trešā daļa zupas virtuvju apmeklētāju ir vecumā 65 un vairāk gadu (2020. gadā to īpatsvars bija 29,6 %, bet 2021. gadā – 31,4 %).
 - Pēdējos divos gados maltīšu izdalē ievērotas valstī noteiktās epidemioloģiskās prasības klientu apkalpošanā. Vienlaikus gatavo maltīšu izsniegšana kopš valstī pirmo reizi izsludināta ārkārtējā, situācija nodrošināta tikai līdzī ņemšanai, liedzot iespēju ēst uz vietas telpās pie galdiem, sakarā ar valstī noteiktajiem ierobežojumiem sabiedriskās ēdināšanas jomā.

3. Pamata materiālā palīdzība

- Informācija par higiēnas un saimniecības preču komplektiem personām bez vecuma ierobežojuma:
 - 2021. gadā higiēnas un saimniecības preču komplektus saņēmusi 81 171 persona. Pēc Fonda VI aplēses šādus komplektus saņēma 97,22 % no visām personām, kurām 2021. gadā noteikts trūcīgas vai krīzes situācijā esošas mājsaimniecības statuss, kā arī izsniegta izziņa par maznodrošinātas mājsaimniecības statusu ar ienākumiem līdz 327 euro vienīgajai vai pirmajai personai mājsaimniecībā un 229 euro katrai nākamajai personai mājsaimniecībā.
 - Kopumā 2021. gadā izdalīti 202 160 higiēnas un saimniecības preču komplekti.

- Informācija par higiēnas preču komplektiem bērniem vecumā no 0 līdz 24 mēnešiem:
 - 2021. gadā 1 169 bērni vecumā no 0 līdz 24 mēnešiem saņēmuši 3 020 papildu higiēnas preču komplektus. Pēc Fonda VI aplēses šādus komplektus saņēma 93 % no visām personām, kurām 2021. gadā bija piešķirtas tiesības Fonda atbalsta saņemšanai. Salīdzinot šo rādītāju ar datiem iepriekšējos gados, vērojams tā neliels samazinājums.
- Informācija par individuālajiem mācību piederumu komplektiem:
 - 2021. gadā 99,72 % no visiem 5 līdz 16 gadus veciem bērniem, kuriem bija tiesības uz šo atbalsta veidu, izdalīts kopā 8 661 individuālo mācību piederumu komplekts.

4. Papildpasākumi

- Pēc PO pārskatos norādītās un sadarbības iestādes (turpmāk – SI) apkopotās informācijas 2021 gadā īstenoti 2 378 papildpasākumi, kuros piedalījās 5 489 dalībnieki, kas veido 6,3 % no visām Fonda atbalsta gala saņēmēju unikālajām personām. Šis ir zemākais rādītājs kopš Darbības programmas uzsākšanas. Arī ikgadējā gala atbalsta saņēmēju aptaujā 2021. gadā uz līdzdalību papildpasākumos norādīja 6 % komplektu saņēmēju. Savukārt maltīšu saņēmēju, kuri atzina dalību papildpasākumos, bija 18 %. Tas var būt skaidrojams, ka tie visus pasākumus, ko īsteno nevalstiskā vai reliģiskā organizācija, sasaista ar Fonda līdzfinansēto papildpasākumu.
- 2021. gadā īstenoto papildpasākumu skaits (2 378) salīdzinot ar 2020. gadu (1 162), ir palielinājies par pusi. Papildpasākumos iesaistīto personu skaits mazliet samazinājās (par 127 personām).
- Papildpasākumu skaita palielināšanās un iesaistīto personu skaita samazināšanās ietekmējošie faktori:
 - valstī izsludinātā ārkārtējā situācija saistībā ar COVID-19 izplatību. PO semināru, lekciju un nodarbību vietā organizēja individuālas konsultācijas vai konsultācijas nelielām grupām, kad pulcēšanās nosacījumi to pieļāva;
 - mērķa grupas dalībnieki atbalsta komplektus var saņemt par visu atbilstošās izziņas periodu, līdz ar to retāk apmeklē izdales vietas un PO ir mazāk iespēju informēt mērķa grupu un iesaistīt papildpasākumos;
 - personu izvēle iesaistīties citu ES fondu piedāvātajās apmācībās, īpaši tas attiecas uz jauniešiem un ilgstošajiem bezdarbniekiem;
 - Fonda atbalsta gala saņēmēju zems motivācijas līmenis, īpaši tas attiecas uz personām ar zemu izglītības līmeni, personām ar atkarībām, bezpajumtniekiem;
 - Fonda atbalsta gala saņēmēju lokā ievērojams (vairāk par 35 %) vecāka gadagājuma personu (pensijas vecumā 65+) īpatsvars, kuru iesaistīšanās papildpasākumos un citās aktivitātēs kopumā ir zemāka, salīdzinot ar ekonomiski aktīva vecuma personām.
- 2021. gadā lielākā daļa no visiem papildpasākumu dalībniekiem – 32 % (1 759 personas), iesaistījušies pasākumos, kuros informē par veselības veicināšanas tēmām (866 pasākumi jeb 36 %), piemēram, epidemioloģisko pasākumu ievērošanu, vakcinēšanos, garīgo veselību, psiholoģisku slimību uzliesmojuma pārvarēšanu vecāka gadagājuma iedzīvotājiem un cilvēkiem ar hroniskām saslimšanām, veselīgu uzturu, veselīgu dzīvesveidu, stresa mazināšanu, personīgo higiēnu, sauļošanās ietekmi uz veselību, pirmās palīdzības sniegšanu, vitamīnu lietošanu, ārstniecības augu ievākšanu, sirds un asinsvadu slimību profilaksi, HIV/AIDS, tuberkulozes, COVID-19 un elpceļu slimību profilaksi u.c.
- Ievērojama interese izrādīta par pasākumiem dzīves prasmju pilnveidošanai (575 pasākumi jeb 24 %), kuros iesaistījušies 22 % (1 183 personas) no visiem papildpasākumu dalībniekiem. 2021. gadā papildpasākumi dzīves prasmju pilnveidošanai visbiežāk bija par šādām tēmām:

- individuālas konsultācijas par tēmu "Sociālā palīdzība" un darba meklēšanu;
 - sejas masku šūšana, apģērbu labošana, tamborēšana;
 - internetvides izmantošana saziņai, iepazīšanās ar videoplatformu Zoom, Skype, Microsoft Teams lietošanu, pieslēgšanos video pasākumiem un dalība tajos, iepazīšanās ar rezervācijas vietni Bookla, attālināto ārsta vizīšu vietni doconline.lv, iesniegumu aizpildīšana un iesniegšana attālināti valsts iestādēs, konsultācijas par e-parakstu un elektroniski parakstītu dokumentu izveidi un apstrādi;
 - savstarpējo attiecību problēmu risināšana ģimenē, individuālas konsultācijas par izeju no depresijas, krīzes situācijas pārvarēšanu, bērnu audzināšanu;
 - padomi dārza darbos – sējas darbi, mēness kalendārs, kaitēkļu apkarošana dārzā;
 - konsultācijas mājsaimniecības budžeta plānošanā;
 - mājas uzkopšana, veļas mazgāšana;
 - komunikācija, klausīšanās, attiecību veidošana komandā, kolektīvā;
 - svētku svinēšana: svētku noformējums, apsveikumi, dāvanu iesaiņojuma izgatavošana.
- Lielu atsaucību ieguvuši pasākumi par ēst gatavošanu un uzturu tēmām (511 pasākumi jeb 21,5 %), kuros iesaistījušies 17 % (935 personas) no visiem papildpasākumu dalībniekiem, kuros dalībnieki ieguvuši zināšanas un prasmes par pārtikas produktu izmantošanu, piemēram, individuālas konsultācijas "Pilnvērtīga uztura ēdienkarte izmantojot pārtikas paku saturu", "Ekonomiska ēdienkarte", praktiski padomi pirmo pavasara dārza un pļavas zaļumu izmantošanā ikdienas ēdiena pagatavošanā, veselīga un ekonomiska uztura pagatavošana, padomi Līgo svētku mielasta pagatavošanai, sēņu pagatavošana, praktiski padomi augļu un dārzeņu konservēšanai, Ziemassvētku tradicionālo gardumu pagatavošana, veselīga uztura ieteikumi cilvēkiem ar diabētu u.c.
 - Nodrošinātas individuālas konsultācijas atbilstoši individuālajām vajadzībām (134 konsultācijas jeb 5,6 %), kurās piedalījās 4 % no visiem dalībniekiem jeb 211 personas:
 - individuālas konsultācijas "Mani uzdevumi 2021. gadam", "Mans dzīves stāsts", "Manas stiprās un vājās puses, prasmes un hobiji";
 - individuālas konsultācijas senioriem;
 - individuālas konsultācijas par pašvaldībā pieejamo sociālo atbalstu, sociālā dzīvokļa saņemšanu, rehabilitāciju pēc slimības COVID-19, par bezdarbnieku pabalstiem, dokumentu noformēšanu, atbalstu krīzes situācijā.
 - Sporta un brīvā laika pavadīšanas pasākumu īpatsvars bija 1,8 % (44 pasākumi) no visiem papildpasākumiem, kuros piedalījās 328 persona jeb 6 % no visiem dalībniekiem.
 - Tāpat kā iepriekšējos gados arī 2021. gadā, mazāk pieprasītākas bija atbalsta un pašpalīdzības grupas (kopumā nodrošinātas 14 grupas), kurās piedalījās vien 47 personas.
 - Pārējie papildpasākumi, kuros iesaistījušies salīdzinoši neliels gala atbalsta saņēmēju loks, ir pasākumi par nodarbinātības iespējām, budžeta plānošanu un finansēm.
 - PO organizējušas 13 pasākumu ģimenēm ar bērniem, kuros piedalījās 65 personas.
 - Sniegtas 106 konsultācijas 106 personām par darba meklējumiem, darba meklēšanas prasmju attīstīšanu un nedrošības pārvarēšanu, lai iekļautos darba tirgū, darbu ārzemēs. Tāpat 5 personām sniegtas konsultācijas par brīvprātīgā darba iespējām un vēl 5 personām konsultācijas par brīvprātīgā darba iespējām jauniešiem.
 - Īstenoti 66 socializēšanās pasākumi (ar iesaistītām 763 personām) par šādām tēmām: Lieldienu tradīcijas un vēsture, Lieldienas COVID-19 laikā, papildpasākuma cikls "Gadskārta svētki – Vasaras saulgrieži", gatavošanās Līgo svētkiem un šo svētku tradīcijas, Jāņu vainaga veidošana, pasākums "Rudenīgs sveiciens Tēvu dienā", "Miķeļdienu gaidot", "Mani resursi pārmaiņu laikā". Organizētas vairākas ekskursijas, teritorijas uzkopšana Olaines Mežaparkā, apkārtnes sakopšana valsts svētkiem, veikta dāvanu nogāde vientuļiem pensionāriem, mazinot viņu sociālo atstumtību, vientuļo

pensionāru un invalīdu sveikšana Lieldienās, radošās darbnīcas Ziemassvētkus gaidot (tradīcijas, ēdiens, mājokļa dekorēšana).

- 2021. gadā lielākais īstenoto papildpasākumu īpatsvars ir Kurzemē (21 %), Latgalē (20 %) un Rīgā (20 %). Pārējos reģionos papildpasākumu skaita īpatsvars ir 10–16 % robežās. Papildpasākumos iesaistīto personu skaits ir proporcionāls īstenoto papildpasākumu skaita īpatsvaram reģionālajā sadalījumā. Vislielākais tas ir Kurzemē – 28,5 %, Latgalē – 18 % un Rīgā – 17 % no 2021. gadā papildpasākumos iesaistītajiem.
- PO savas kompetences ietvaros komplektu un maltīšu izdales vietās, kā arī, īstenojot papildpasākumus, informē atbalsta saņēmējus par iespējām piedalīties citu ES fondu, tostarp ESF līdzfinansētajos projektos/ pasākumos, piemēram, par projektiem/pasākumiem, ko īsteno Veselības ministrija, Nodarbinātības valsts aģentūra un Izglītības un zinātnes ministrija. 2021. gadā ir samazinājies to personu īpatsvars, kas norāda, ka, piedalījušies citos ES fondu finansētajos pasākumos, kas visdrīzāk ir skaidrojams ar jau minēto ierobežojumu ietekmi ārkārtējo situāciju laikā.

III 2021. GADĀ VEIKTĀS FONDA GALA ATBALSTA SAŅĒMĒJU APTAUJAS REZULTĀTI

- Fonda gala atbalsta saņēmēji 2021. gadā aptaujāti Līguma Nr. LM2018/24-1-1320/20 par Fonda atbalsta lietderības un efektivitātes novērtējumu ietvaros, kas publiskā iepirkuma rezultātā 2018. gada 19. decembrī noslēgts ar SIA „Aptauju Centrs”.
- Aptaujāti 1 239 respondenti, tajā skaitā 989 pārtikas un pamata materiālās palīdzības unikālie saņēmēji un 250 gatavo maltīšu unikālie saņēmēji.

1. Sociāli demogrāfiskais profils un teritoriālais pārklājums

- Raksturojot Fonda gala atbalsta saņēmējus dzimumu griezumā 2021. gadā, redzams, ka dzimumu proporcija komplektu un maltīšu saņēmēju vidū ir pretēji vērsta: vīriešu un sieviešu proporcija maltīšu saņēmēju vidū ir gandrīz 3:2, savukārt komplektu saņēmēju vidū dzimumu proporcija ir līdzīgāka, sieviešu īpatsvaram tomēr par 10 procentpunktiem pārsniedzot vīriešu (skat. 1. tabulu).

1. tabula. Fonda gala atbalsta saņēmēju sociāli demogrāfiskais profils

Atbalsta saņēmēju grupas	Komplektu saņēmēj		Maltīšu saņēmēji	
	2020. g.	2021. g.	2020. g.	2021. g.
Atbalsta saņēmēju dzimums (%)				
Vīrieši	47,9	44,1	65,9	57,7
Sievietes	52,1	55,9	34,1	42,3
Atbalsta saņēmēju vecuma grupas (%)				
Līdz 14 gadiem	18,1	14,3	4,6	2,2
15-34 gadi	13,9	10,6	3,6	4,8
35-54 gadi	23,5	19,8	37,0	35,8
55-64 gadi	24,8	21,1	25,2	25,8
65 un vairāk gadu	19,7	34,2	29,6	31,4
Bērnu vecuma grupas (% no bērnu kopskaita)				
Līdz 2 gadiem	10,3	10,0	Netiek noteikts	
3-5 gadi	27,4	14,7		
6-8 gadi	12,1	20,3		
9-11 gadi	13,2	15,7		

12-14 gadi	17,1	18,6		
15-17 gadi	20,0	20,7		
Atbalsta saņēmēju vidējais vecums (gadi)				
	44,4	49,7	54,5	56,8
Atbalsta saņēmēji pēc to nodarbošanās (%) un to sociālās piederības (%)*				
Strādā algotu darbu (arī pašnodarbināti)	7,1	5,8	3,9	8,0
Pieestrādā gadījuma darbos	2,9	3,0	2,8	4,3
Bērna kopšanas atvaļinājumā	1,8	1,3	0,3	0,2
Mājsaimnieki (-ces)	2,1	1,3	0,2	3,5
Bezdarbnieki (-ces)	22,3	21,2	43,5	39,1
Saņem pensiju (jebkuru)	40,7	50,4	43,2	43,8
Mācās, studē	14,5	13,4	4,3	2,6
Pirmskolas vecuma bērni	9,4	5,7	1,0	0,4
No visiem				
- personas ar invaliditāti	21,6	18,2	23,2	21,4
- citas ES valsts pārstāvji	6,4	4,5	12,3	5,8
- romu tautības pārstāvji	0,3	0,8	1,5	0,5
- personas bez noteiktas dzīvesvieta	-	1,2	2,3	10,1

*- respondenti varēja izvēlēties vairākas atbildes

- Raksturojot Fonda gala atbalsta saņēmējus pēc vecuma, secināms, ka 2021. gadā saglabājas vecuma atšķirības starp komplektu saņēmējiem un maltīšu saņēmējiem – vidējais vecums ievērojami pieaudzis abās grupās, bet joprojām maltīšu saņēmējiem tas ir par 7 gadiem augstāks.
- 2021. gadā turpinās jau 2020. gadā un iepriekš novērotā tendence, ka gan komplektu, gan maltīšu saņēmēju vidū (attiecīgi par 10,8 un 2,4 procentpunktiem) pieaug personu, kas vecākas par 55 gadiem (pirmspensijas vecuma un pensijas saņēmēju) īpatsvars. Tas uzskatāmi parāda sabiedrības noslāņošanos pēc vecuma. Personu 65 + grupā šis pieaugums ir vēl lielāks: 2020. gadā komplektu saņēmēju vidū šādu personu bija 19,7 %, bet 2021. gadā jau 34,2 %.
- 2021. gadā komplektu saņēmēju (par 4,8 procentpunktiem) un maltīšu saņēmēju (par 2,3 procentpunktiem) vidū ir samazinājies bērnu un jauniešu īpatsvars, kas skaidrojams ar likumdošanas izmaiņām un papildu atbalsta iespējām ģimenēm ar bērniem.
- Kaut arī vērojams, ka komplektu un maltīšu saņēmēju grupu sociāli demogrāfiskajā profilā ir būtiskas atšķirības, tomēr kopumā raksturīgi, ka ievērojami plašāk nekā sabiedrībā kopumā tajās pārstāvēti bērni un vecāki cilvēki, kam grūtāk vai nav iespēju mainīt savu situāciju, kamēr aktīvā nodarbinātības vecuma personu ir mazāk ne tikai starp komplektu saņēmējiem, bet arī starp maltīšu saņēmējiem. Tas saistāms ar personu darbības vecumā lielākām iespējām mainīt ienākumu līmeni, kā arī valsts atbalsta pasākumiem ārkārtējās situācijas laikā uzņēmējdarbībai kopumā, tostarp nodarbināto personu atbalstu dīkstāves vai bezdarba gadījumā, kā arī krīzes situācijas atbalsta palielināšanu.
- Salīdzinot ar 2020. gadu, kad atbalstu bija tiesīgas saņemt personas ar ienākumiem līdz 242 euro, 2021. gadā sociālās aizsardzības likumdošanā mainīta pieeja mājsaimniecību ienākumu vērtēšanā, tai skaitā noteikti augstāki un uz mājsaimniecības sastāvu – pirmais mājsaimniecības loceklis (1) un nākamie (0,7) balstīti ienākumu sliekšņi (327/229 euro). Atzīmējamas arī divas ārkārtējās situācijas, kuras ietekmēja mājsaimniecību ienākumus.
- Kopumā unikālo personu skaits, kuriem ir tiesības saņemt atbalstu, salīdzinot ar 2020. gadu pieaudzis par 18 procentpunktiem, tomēr vērojamas būtiskas atšķirības gada

ceturkšņu griezumā, ko izraisa atšķirīgi atbalsta saņēmēju skaitu ietekmējošie faktori. Likumdošanas izmaiņu ietekmi visvairāk raksturo 2020. gada un 2021. gada trešā ceturkšņa vidējais viena mēneša atbalsta saņēmēju skaita pieaugums (2020. gadā – 44,5 tūkst., turpretī 2021. gadā – 50,9 tūkst.). Secināms, ka likumdošanas ietekmē 2021. gadā atbalsta saņēmēju skaits vidēji mēnesī palielinājies par 6,4 tūkstošiem. Savukārt COVID-19 ietekmē atbalsta saņēmēju skaits vidēji mēnesī palielinājies par 9,6 tūkstošiem, tomēr atšķirīgi pa mēnešiem, ievērojami pieaugot 2. ārkārtējās situācijas laikā, vienmērīgāk palielinoties 3. ārkārtējā situācijā. Turklāt līdzīgi kā 2020. gada ārkārtējās situācijas laikā vienlaikus pieauga arī atbalsta sniegšanas ilgums, kā arī krīzes situācijā nonākušu personu skaits, īpaši ģimenēs ar bērniem.

- Saskaņā ar 2021. gadā apkopotajiem datiem, Latgales reģionā izdalīti 29,9 % pārtikas, 30,2 % higiēnas un saimniecības preču un 30,7 % mācību piederumu komplektu, Rīgā 18,9 % pārtikas, 18,6 % higiēnas un saimniecības preču un 18,0 % mācību piederumu komplektu, Pierīgas reģionā 11,2 % pārtikas, 11,3 % higiēnas un saimniecības preču un 11,2 % mācību piederumu komplektu, bet pārējos statistiskajos reģionos atbalsta īpatsvars ir savstarpēji ļoti līdzīgs 12,0 – 15,2 % robežās. Šī tendence sakrīt ar 2020. gadā un iepriekš konstatēto. Vērtējot atbalsta saņēmēju skaita izmaiņas secināms, ka joprojām atbalsta saņēmēju vidū lielā pārsvarā ir Latgales reģiona iedzīvotāji, tomēr, salīdzinot ar 2020. gadu, vislielākais atbalsta saņēmēju pieaugums konstatējams Rīgas reģionā, kamēr Latgalē tas vērojams salīdzinoši mazāks.
- Arī komplektu bērniem izdālei saglabājas iepriekšējiem gadiem līdzīgas tendences - Latgales reģionā izdalīti 22,3 – 23,5 % komplektu, pārējos reģionos komplektu izdales īpatsvars 10,4 – 15,1 % robežās. Novērojams, ka Rīgas reģionā izdalīto maziem bērniem paredzēto komplektu īpatsvars ir salīdzinoši augstāks (24,7 – 23,0 %) nekā citos reģionos un tuvinās vai pat pārsniedz Latgales rādītājus, kas skaidrojams ar reģionu atšķirīgo demogrāfisko struktūru, dzimstību, kā arī iespēju saņemt komplektus ne tikai personas dzīves vietā, bet pēc personas izvēles visā Latvijā.
- Atbalsta sadalījums pamatā atbilst personu zemu ienākumu (trūcīgas un maznodrošinātas ar ienākumiem līdz 327/229 euro) un krīzes situācijā nonākušu mājsaimniecību statusu apliecinājošo izziņu saņēmēju īpatsvaram reģionos. Latgales reģionā 2021. gadā dzīvoja apmēram 28 %, Pierīgas statistiskajā reģionā, Zemgalē un Vidzemē katrā 12 %, savukārt Rīgā 20% un Kurzemes reģionā 16 % no visiem statusu ieguvušajiem iedzīvotājiem.
- Reģionāli netiek uzskaitīta maltīšu saņemšana, jo tā vairāk saistīta ar šāda atbalsta pieejamību. Lai izsniegtu maltītes, nepieciešama noteikta atbalsta saņēmēju koncentrācija (lielākas apdzīvotas vietas), kā arī PO, kas gatavas izsniegt maltītes. Ietekme arī ir pašvaldību, nevalstisko vai reliģisko organizāciju piedāvātajiem zupas virtuves vai citiem ēdināšanas pakalpojumiem ārpus atbalsta ietvariem.

2. Atbalsta saņemšanas iespēju izvērtējums

- Pārliciecināmi izplatītākais kanāls informācijas nodošanai par atbalsta iespējām ir caur sociālajiem dienestiem – uz to norāda 96 % komplektu saņēmēju, kā arī 56 % maltīšu saņēmēju. Tas var būt saistīts arī ar pašvaldības palīdzības kā tādas biežāku izmantošanu, kuras saņemšanas gaitā var būt pieejama arī informācija par Fonda sniegto atbalstu. Tendence tiešā veidā izriet no nosacījumiem, kas izvirzīti komplektu saņēmējiem – sociālie dienesti izsniedz izziņas par trūcīgas, maznodrošinātas mājsaimniecības statusu vai krīzes situāciju personai vienlaikus nodrošinot arī informāciju par atbalsta iespējām. Turklāt jāņem vērā, ka daļā pašvaldību tieši sociālie dienesti nodrošina komplektu izdali.
- Maltīšu saņēmēji informāciju par atbalsta saņemšanas iespējām līdzšinēji biežāk (2019. gadā - 61 % gadījumos) uzzināja, izmantojot neformālus kanālus – draugus, radniekus kaimiņus, un vidēji tikai katrs trešajam respondentam (2019. gadā - 38 %

gadījumos) informāciju sniedza sociālais dienests. Tomēr pēdējos divos gados kā izplatītākais informācijas nodošanas kanāls arī maltīšu saņēmēju vidū nosaukts sociālais dienests (56 % - 58 % gadījumos), kas vēlreiz parāda abu mērķgrupu pārklāšanos aptaujas gadā.

- Pēdējos četros gados ievērojami biežāk maltīšu saņēmēji – pieaugošā apmērā, t.i. no 15 % līdz 33 % gadījumos - sniedz atbildi, ka informācija saņemta nevalstiskajā vai reliģiskajā organizācijā. Drukāto presi un internetu kā informācijas iegūšanas vieta norāda tikai atsevišķos (0,4 % līdz 1 %) gadījumos.
- Lai nokļūtu līdz atbalsta komplektu saņemšanas vietai, vidēji Fonda gala atbalsta saņēmējiem nākas mērot 3,3 kilometru, kas šādu tendenci saglabā jau piekto gadu. Nosauktie attālumi praksē ir ļoti dažādi – 20 % gadījumu attālums ir mazāks par kilometru, 20 % gadījumu – ap kilometru, tomēr ir arī otra galējība – 16 % dzīvo tālāk par 6 kilometriem no komplektu izdales vietām.
- Maltīšu saņēmēju nosauktais vidējais attālums pēdējo gadu laikā arī ir visai stabils – 3,0 līdz 3,4 kilometri.
- Komplektu un maltīšu saņēmēji tādējādi kopumā nosaukuši visai līdzīgus attālumus, tomēr tā visdrīzāk ir sagādīšanās – komplektu izdales vietas pieejamas visā Latvijā, kamēr maltīšu izdales vietas – atsevišķās apdzīvotās vietās, turklāt absolūtajā vairumā gadījumu tās ir pilsētas.
- 2021. gadā līdzīgi kā iepriekš uz komplektu un maltīšu izdales vietām to apmeklētāji visbiežāk (46 % un 63 % gadījumu) dodas kājām.
- Savukārt maltīšu saņēmēji nereti līdz to izdales vietai nokļuvuši ar sabiedrisko transportu, kas skaidrojams ar tā pieejamību maltīšu izdales vietu tuvumā, kā arī ar gados vecāku maltīšu saņēmēju īpatsvara pieaugumu, kamēr komplektu saņēmējus kāds atvedis, viņi atbraukuši ar velosipēdu vai savu auto. Šīs atšķirības no vienas puses raksturo vidi, kurā pārvietošanās notiek (maltīšu saņēmējiem tā biežāk ir urbāna vide ar regulāru sabiedrisko transportu), no otras – personu labklājības līmeni (komplektu saņēmējiem biežāk ir pieejami transportlīdzekļi).

3. Atbalsta efektivitātes pašvērtējums

- Novērtējot Fonda atbalsta ietekmi uz ģimenes situāciju, absolūtais vairums komplektu saņēmēju (jeb 92 %) atbildējuši, ka tas situāciju ir ietekmējis, daļēju ietekmi papildus atzīmējuši 8 % respondentu, bet atbilde “nē” nav sniegta vispār.
- Tiem, kas norādīja, ka komplektu saņemšana ietekmējusi viņu ģimenes situāciju, 2021. gadā papildus tika vaicāts, kādām vajadzībām viņi galvenokārt tērēja ietaupīto naudu. Dominējošas atbildes šajā jautājumā, pie tam pieaugošā apjomā, attiecas uz pārtiku, komunālajiem maksājumiem, medicīnas precēm un pakalpojumiem. Šāda izvēle ir tipiska pensijas vecuma respondentu izdevumu struktūrai un tiešā veidā izriet no atbalsta saņēmēju struktūras izmaiņām.
- Vērtējot ietaupīto līdzekļu tēriņus ilgākā dinamikā, redzams, ka pieaugums īpatsvarā ir pārtikas iegādei no 77 % 2015. gadā uz 91 % 2021. gadā. Pieauguši tēriņi komunālo pakalpojumu apmaksai (no 49 % 2015. gadā uz 67% 2021. gadā), veselības aprūpei (no 25 % 2015. gadā uz 36 % 2021. gadā), salīdzinoši stabili tēriņi bērnu skolas pasākumiem vai ārpuskolas nodarbībām ikgadēji ap 10 % robežās, tostarp 2021. gadā 11 %, ko nedaudz ietekmēja apstākļi, kad ārkārtējās situācijas laikā skolas pasākumi un ārpuskolas nodarbības nebija atļautas. Samazinājums īpatsvarā ir novērojams apģērba un apavu iegādei (no 52 % 2015. gadā uz 28 % 2021. gadā) un papildus higiēnas un saimniecības preču iegādei (no 22 % 2015. gadā uz 13 % 2021. gadā).
- Kopumā var runāt par nelielu mērķa grupas materiālās situācijas uzlabojumu ne tikai tāpēc, ka parādījusies iespēja papildus iegādāties pārtiku, bet arī vienlaikus pieaudzis dažādu, individuālu, ar ģimenes sociāli demogrāfisko profilu saistītu tēriņu īpatsvars

(piemēram, ģimenēm ar bērniem ietaupījums tērēts bērnu skolas pasākumiem vai ārpuskolā nodarbībām; pieaugušām personām apavu un apģērba iegādei un komunālajiem pakalpojumiem; senioriem un personām ar invaliditāti ārsta apmeklējumam un medikamentu iegādei).

- Absolūtais vairums atbalsta saņēmēju uz jautājumu par to, vai saskārušie ar kādām grūtībām atbalsta saņemšanas procesā, nepārprotami atbild ar “nē” – tā atbildējuši 93 % no maltīšu saņēmējiem un 94 % no komplektu saņēmējiem.
- Atsevišķo problēmu vidū, uz kurām norādīja komplektu saņēmēji, tipiskākās bija divas – ar fiziskām grūtībām ārkārtējās situācijas laikā saistītās un ar birokrātiskajām procedūrām vai nereti ar komunikāciju saistītās problēmas.

4. Aptaujas rezultāti par pārtikas preču komplektiem

- Absolūtajā vairumā gadījumu (99 %) komplekta saturu tā saņēmēji izmantoja savām vajadzībām pilnībā (75 %) vai lielāko daļu (24 %). Redzams, ka saglabājas no 2016. līdz 2020. gadam novērotā pozitīvā tendence par pārtikas komplekta satura un apjoma atbilstību komplektu saņēmēju vajadzībām. Tādu, kas norādītu, ka nav izmantojuši savām vajadzībām būtisku daļu komplekta satura, ir ļoti maz – ap 1 %, bet tādu, kas norāda, ka gandrīz nekas nav izmantots savām vajadzībām nav vispār. Līdz ar to arī 2021. gadā vērojama augsta pārtikas komplektu izmantošanas lietderība, un kopumā pārtikas komplekti tiek izmantoti tā, kā atbalsta sniedzēji to iecerējuši.
- Vērtējot pārtikas komplektu zīdaiņiem un maziem bērniem līdz divu gadu vecumam izmantošanu, secināms, ka pārliecinoši jau trešo gadu 100 % gadījumos komplekta saturs, kā norāda Fonda gala atbalsta saņēmēji, ticis izmantots savām vajadzībām. 2021. gadā saturs izmantots pilnībā (89 %) vai lielāko daļu (11 %) un neviens no komplektu saņēmējiem nenorādīja uz to, ka bērna vajadzībām nav izmantota būtiska daļa komplekta satura, kas ir atzīstams novērtējums.
- Analizējot būtiskākos respondentu minētos iemeslus, kāpēc produkti nav izmantoti, redzams, ka arī 2021. gadā dominē trīs anketā piedāvātie atbilstošie varianti – iebildumi pret garšu vai kvalitāti, tas, ka netiek lietoti uzturā konkrēti produkti, kā arī tas, ka konkrētā produkta bijis par daudz.
- Kā visbiežāk savām vajadzībām neizmantojie produkti no pārtikas komplekta zīdaiņiem un maziem bērniem līdz divu gadu vecumam minēti dažāda veida biezeņi. Aptaujā minētie neizmantošanas iemesli ir ļoti subjektīvi un līdzīgi kā iepriekšējos gados norādītie – bērnam kāds no produktiem negaršo.
- Pārtikas komplektu individuālai izdālei izmantošanas laiks (no mēneša līdz pusotram vai ilgāk), salīdzinot ar 2016. gadu, ir pieaudzis no 83 % līdz 97 % gadījumu. Tendence vērtējama kā vispārēja, jo vairums respondentu grupu 2021. gadā norādījuši uz to, ka ar komplektu saturu pietiek ilgākam laikam. Ilgākam laikam pietiek ģimenēm ar bērniem un vispār lielākām ģimenēm, un tiem, kas trūcīgā statusu saņēmuši ilgākam periodam. Tāpat ilgākam laikam ar komplektu saturu pietiek lauku un mazāko pilsētu iedzīvotājiem, kas savukārt var būt saistīts ar plašākām alternatīvām pārtikas pieejamībā. Kopumā secināms, ka pārtikas kompleksos iekļauto produktu daudzums un izdales biežums atbilst atbalsta saņēmēju vajadzībām.
- Bērnu pārtikas komplektu izmantošanas laiks (no mēneša līdz pusotram vai ilgāk), kas pārtikas komplektu izmantošanā sasniedz 97 %, arī ir atzīmēts 97 % gadījumos. 2 % respondentu atzīmējuši, ka grūti pateikt bērnu pārtikas komplekta izlietošanas ilgumu, kas varētu būt saistīts ar dažādu produktu veidu atšķirīgu izmantošanas ilgumu. Tā kā bērnu pārtikas komplektu uzdevums nav pilnībā nodrošināt atbalsta saņēmējus ar bērnu pārtiku, tad secināms, ka bērnu pārtikas kompleksos iekļauto produktu daudzums un izdales biežums atbilst atbalsta saņēmēju vajadzībām.

5. Aptaujas rezultāti par higiēnas un saimniecības preču komplektiem

- Higiēnas un saimniecības komplekta saturs 100 % gadījumos, kā norāda komplektu saņēmēji, ticis izmantots savām vajadzībām pilnībā (no 89 % līdz 95 % gadījumu) vai lielāko daļu (no 5 % līdz 10 % gadījumu). Šāds pozitīvs apmierinātības rādītājs saglabājas visu laiku kopš veikts komplektu saņēmēju apsekojums. Līdzīga situācija ir arī ar komplektu zīdaiņiem un maziem bērniem līdz divu gadu vecumam preču izlietojumu – 100 % norāda, ka tas izmantots savām vajadzībām pilnībā. Šāda situācija liecina par Fonda sniegtā atbalsta efektivitāti kopumā.
- Higiēnas un saimniecības komplektā iekļauto preču ģimenēm parasti pietiek no diviem līdz trijiem mēnešiem vai pat ilgākam laikam. Šādam izmantošanas ilgumam ir tendence pieaugt (no 53 % 2016. gadā līdz 88 % 2021. gadā), kas liecina par to, ka atbalsta saņēmēju vajadzības ir apmierinātas lielākā mērā. Izmaiņas tiešā veidā saistītas ar mērķgrupas izmaiņām – visbiežāk to, ka ar komplektu pietiek 3 mēnešiem vai ilgākam laikam, norāda respondenti no trūcīgām mājsaimniecībām, kas dzīvo Rīgā un citās valstspilsētās, retāk maznodrošināti lauku apvidos vai mazpilsētās dzīvojošie. Secināms, ka komplekta saturs un izdales biežums pamatā atbilst komplektu saņēmēju vajadzībām.
- Vērtējot situāciju ar bērnu higiēnas komplektu izmantošanas ilgumu 2021. gadā, vērojams, ka tas sasaucas ar 2019. gada atbilžu sadalījumu – trešdaļa respondentu minējusi, ka komplekta saturs viņiem pietiek aptuveni mēnesim, savukārt 64 % gadījumu komplekta saturs ir pietiekams diviem vai vairāk mēnešiem. Secināms, ka komplekta apjoms visdrīzāk vērtējams kā atbilstošs un būtiskas izmaiņas nav nepieciešamas.

6. Aptaujas rezultāti par individuālo mācību piederumu komplektiem

- Mācību piederumu komplekta saturs 2021. gadā absolūtā vairumā gadījumos, kā norāda komplektu saņēmēji, ticis izmantots savām vajadzībām pilnībā (95 %) vai lielāko daļu (5 %). Šāds pozitīvs apmierinātības rādītājs saglabājas kopš veikts komplektu saņēmēju apsekojums. Vērojams, ka 2021. gadā par 6 procentpunktiem mainījies attiecība starp izmantots pilnībā vai daļēji, kas skaidrojams ar 2020. gadā novērotās attālinātā mācību procesa ietekmes mazināšanos, kad atsevišķu mācību piederumu izmantošana zaudēja aktualitāti. Secināms, ka ietekme komplektu satura izmantojamībā ir komplektu sadalīšanai atbilstoši sākumskolas un pamatskolas skolēnu vajadzībām. Īpaši atzīmējama no 2020. gada maija ieviestā pieeja, ka nepieciešamības gadījumā vecāki var izdarīt izvēli – saņemt sākumskolas vai pamatskolas mācību piederumus nevis atbilstoši skolēna vecumam, bet vajadzībai, proti, atbilstoši klasei (sākumskolā vai pamatskolā), kuru skolēns apmeklē, tomēr šīs pieejas iespējamā ietekme uz mācību piederumu izmantošanu daļēji attālinātā mācību procesa laikā nav nosakāma.
- Līdzīgi kā iepriekšējos gados trešdaļai atbalsta saņēmējiem ar izdalītajiem mācību piederumu komplektiem pieticis visam mācību gadam – šādu atbildi 2021. gadā respondenti snieguši 33 % gadījumos (iepriekš no 25 % līdz 49 % gadījumos), savukārt atbilde, ka pietiek vienam ceturksnim, saņemta retāk – 4 % gadījumu (iepriekš no 11 % līdz 45 % gadījumos). Šādām izmaiņām nav vērojama konkrēta cēloņsakarība, taču iespējams, ka, mācoties mājās, dažādi mācību piederumi tiek izmantoti atšķirīgā daudzumā, kā arī vecākiem ir iespēja labāk pamanīt to nolietošanos.

7. Aptaujas rezultāti par zupas virtuvēm, saņemtajām gatavajām maltītēm

- Maltīšu izdales vietas (zupas virtuves) apmeklētāji 2021. gadā biežāk (80 % gadījumos) maltītes vienīgi saņem, nevis patērē uz vietas. 2021. gadā uz vietas ēdošo īpatsvars ir zemāks nekā iepriekš, kas saistās ar valstī noteiktajiem ierobežojumiem, proti, ārkārtējās situācijas laikā maltītes izsniedza tikai iepakotā veidā līdzī nešanai.
- Analizējot maltīšu izdales vietas apmeklētības intensitāti, konstatējama nemainīga tendence, ka biežāk tās tiek apmeklētas gada aukstajā sezonā (vidēji sezonālās atšķirības

ir 5 līdz 7 procentpunktu ietvaros), tomēr to personu īpatsvars, kas izdales vietas apmeklē katru dienu vai 4 - 5 reizes nedēļā ir palielinājies (vidēji gada aukstajā sezonā par 4 procentpunktiem, sasniedzot 2021. gadā – 52 %, savukārt vasarā - par 3 procentpunktiem, sasniedzot 2021. gadā – 45 %). Jāatzīmē, ka šai tendencei ir objektīvs pamats - ekonomiskās situācijas nestabilitāte vai pasliktināšanās ārkārtējās situācijas laikā un iespējama negatīva ietekme arī pēc tās izraisa lielāku nepieciešamību apmeklēt zupas virtuvi. 2021. gadā bija 29 maltīšu izdales vietas ar atšķirīgu izdales dienu skaitu (no izdales katru dienu līdz izdālei vienu reizi nedēļā). Izrietoši personas, kam šis atbalsts būtisks, izmanto šo iespēju tik lielā mērā, cik iespējami tuvu dzīvesvietai ir maltīšu izdales vietas un tik bieži, cik dienas nedēļā tās ir atvērtas.

- Gatavās maltītes kvalitāte tās saņēmējus apmierina, un 2021. gadā pozitīvo vērtējumu īpatsvars ir augstāks nekā jebkad iepriekš – ar „jā” uz jautājumu par apmierinātību atbildējuši 93 %, bet ar „drīzāk jā” vēl 7 %, kamēr citu atbilžu būtībā nebija.

8. Aptaujas rezultāti par papildpasākumiem

- Uz līdzdalību papildpasākumos 2021. gadā norāda 6 % komplektu saņēmēju un 18 % maltīšu saņēmēju. Secināms, ka ievērojami samazinājies komplektu saņēmēju (iepriekš no 9 % līdz 20 % gadījumi), kā arī par dažiem procentpunktiem maltīšu saņēmēju viedoklis par iesaisti papildpasākumos, kas skaidrojams ar vairākiem pasākumu rīkošanas un pulcēšanās ierobežojumiem ārkārtējās situācijas laikā, kad aktuālāka bija PO ikdienas komunikācija ar atbalsta saņēmējiem, sniedzot tiem padomus, psiholoģisku atbalstu vai individuāli konsultējot. Turklāt kā papildus faktors jāmin atbalsta saņēmēju vecumstruktūras izmaiņas – starp gados vecākajiem respondentiem tādu, kas norāda, ka ir apmeklējuši papildpasākumus, ir mazāk nekā starp darbaspējīgā vecumā esošajiem.
- Analizējot papildpasākumu veidus, kuros atbalsta komplektu saņēmēji piedalījušies 2021. gadā, vērojams, ka visbiežāk tie ir semināri un individuālas konsultācijas. Turpretim maltīšu saņēmēji atzinuši līdzdalību visos piedāvātajos papildpasākumu veidos, kas iespējami saistās ar uzticēšanos nevalstiskajai vai reliģiskajai organizācijai (maltīšu izsniedzējam), kas nodrošina atbalstu, konsultācijas, padomus vai uzklauššanu un kopumā socializāciju.
- Dalība papildpasākumā lielākoties ir individuāla, bez ģimenes locekļiem, īpaši pēdējos divos gados – uz to norāda 95 % maltīšu saņēmēju un 97 % komplektu saņēmēju. Šādai situācijai ir objektīvs raksturs, kas saistāms ar pulcēšanās ierobežojumiem ārkārtējās situācijas laikā, turklāt ietekmi nedaudz pastiprina iepriekšminētās atbalsta saņēmēju vecumstruktūras izmaiņas – starp gados vecākajiem respondentiem ir vairāk tādu, kuri dzīvo vieni.
- Papildpasākumos iegūtās zināšanas un prasmes 2021. gadā kopumā tiek vērtētas kā noderīgas – šādu atbildi izvēlējušies 97 % komplektu saņēmēju un arī 85 % maltīšu saņēmēju, tajā skaitā 50 % komplektu un 74 % maltīšu saņēmēju atzina, ka “ļoti noderīgas” un attiecīgi 47 % un 11 % tās atzinuši par “daļēji noderīgām”. Atbildes “ne visai noderīgas” vai “vispār nebija noderīgas” neizvēlējās neviens komplektu saņēmējs, no maltīšu saņēmējiem tie bija 4 %. Visbiežāk mazāka apmierinātība ar pasākumiem saistās ar to, ka tajos sniegtā informācija bijusi iepriekš zināma vai teorētiska, bez praktiska pielietojuma.

IV FONDA PARTNERORGANIZĀCIJU APTAUJAS REZULTĀTI PAR 2021. GADĀ PAVEIKTO

- SI 2022. gada sākumā veica PO aptauju, lūdzot izvērtēt vairākas 2021. gadā veiktās darbības Fonda ietvaros, tai skaitā saistībā ar komplektu pieņemšanu no piegādātājiem, izdali, komunikāciju ar atbalsta saņēmējiem, atskaišu iesniegšanu, sadarbību ar Sabiedrības integrācijas fondu, kā arī papildpasākumu nodrošināšanu.

- Kopumā tika saņemta aizpildīta 98 anketa. 69,4 % no anketām aizpildīja izdales vietu darbinieki un brīvprātīgie, 34,7 % - PO pārstāvji un 9,2 % – zupas virtuvju darbinieki un brīvprātīgie (turpmāk – respondenti). Būtiskākie aptaujas rezultāti un secinājumi ir šādi:
 - novērtējumā sadarbībai ar piegādātājiem norādīts, ka sadarbība ar komplektu piegādātājiem kopumā ir veiksmīga – komplekti tika piegādāti laikā, atbilstoši plānotajam un novietoti PO norādītajā komplektu uzglabāšanas vietā. Tomēr ir konstatētas atsevišķas problēmas, kurām nepieciešami uzlabojumi, piemēram, savlaicīgi informēt par iespējamo piegādes laiku, t.sk. par izmaiņām piegādes grafikā, veikt piegādi izdales vietas darbalaikā, novietot komplektus to uzglabāšanas telpā, nomainīt bojātos komplektus;
 - sadarbība ar sociālo dienestu darbiniekiem gadījumos, kad PO nav pašvaldības sociālais dienests novērtēta kā laba, kā arī sniegti atsevišķi priekšlikumi, piemēram, izsniedzot izziņas, vairāk uzrunāt un iedrošināt Fonda gala atbalsta saņēmējus apmeklēt zupas virtuves, ierosināts organizēt klātienes tikšanās ar komplektu izdales vietu darbiniekiem, lai nodrošinātu vienotu izpratni par atbalsta sniegšanas nosacījumiem;
 - attiecībā uz komplektu izsniegšanu norādīts, ka PO komplektus izsniedz, pamatojoties uz pašvaldības sociālo dienestu izsniegto izziņu oriģināliem vai apstiprinātām kopijām. Komplekti netiek izsniegti, pamatojoties uz kopētām izziņām. Valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā, neskaidrību gadījumā saistībā ar noteikto izziņu termiņa pagarinājumu, izdales vietu darbinieki konsultējās ar pašvaldības sociālo dienestu un Sabiedrības integrācijas fonda atbildīgajiem darbiniekiem;
 - novērtējumā par valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas ietekmi uz atbalsta nodrošināšanu un sadarbību ar Sabiedrības integrācijas fondu, norādīts, ka PO pamatā varēja izpildīt noteiktos COVID-19 izplatības ierobežojošos pasākumus un nodrošināt plānoto atbalstu. PO sadarbība un atbalsts no Sabiedrības integrācijas fonda atbildīgajiem darbiniekiem netika ietekmēta;
 - norādīts, ka Fonda gala atbalsta saņēmēju vajadzības par papildpasākumiem PO pamatā noskaidro, kad Fonda atbalsta saņēmēji ierodas komplektu vai maltīšu izdales vietās, kā arī izvērtējot semināros un informatīvajos materiālos sniegto informāciju, citu valstu pieredzi un citu PO labo praksi;
 - attiecībā uz jautājumu par papildpasākumu tēmas un veida izvēli respondenti norāda, ka PO vērtē klientu vecumgrupu un intereses, iepriekšējā gadā labāk apmeklēt pasākumus, pieejamos lektorus, speciālistus un brīvprātīgos. Aptaujas dati liecina, ka valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā, ņemti vērā ar COVID-19 izplatību noteiktie ierobežojumi un pamatā organizētas individuālās konsultācijas;
 - jautājumā par Fonda gala atbalsta saņēmēju informēšanu par plānoto papildpasākumu tēmām un norises laikiem norādīts, ka PO informāciju sniedz, gan pie komplektu un maltīšu izdales, gan izvietojot informāciju komplektu un maltīšu izdales vietās. Norādīts, ka informācija tiek nodota arī ar informatīvo lapiņu palīdzību vai individuāli zvanot Fonda gala atbalsta saņēmējiem, kā arī ievietota PO mājaslapā (ja tāda ir) un nosūtīta sociālajiem dienestiem;
 - novērtējumā par Fonda administratīvajām prasībām respondenti vairākumā norāda, ka prasības pamatā ir samērīgas un piemērotas, t.sk. norādot kā viegli ieviešamas. Atsevišķos gadījumos (10 % no respondentiem) norādīts uz grūtībām minēto prasību ieviešanā, piemēram, biežas izmaiņas veidlapās, daudz aizpildāmās informācijas, problēmas ar papildpasākumu organizēšanu;
 - sadarbības ar Sabiedrības integrācijas fondu novērtējums liecina, ka, respondenti ar sadarbību ir apmierināti, papildus norādot, ka informācija tiek saņemta regulāri, tā ir viegli saprotama un pietiekama, nepieciešamības gadījumā tiek sniegta papildu

informācija un skaidrojums, Sabiedrības integrācijas fonda darbinieku sniegtais atbalsts problēmu gadījumos bija noderīgs un nozīmīgs. Kā pozitīvs moments atzīmēts, ka Sabiedrības integrācijas fondā katrai PO ir konkrēta kontaktpersona ar kuru sazināties jautājumu gadījumā;

- aptaujas ietvaros respondenti pateikušies visām iesaistītajām pusēm par sadarbību un atbalsta sniegšanu, norādot, ka tas ir noderīgs.

V INFORMĀCIJA PAR DARBĪBAS PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAS PROCESĀ KONSTATĒTAJĀM PROBLĒMĀM UN IDENTIFICĒTAJIEM RISIKIEM, TO RISINĀJUMIEM

• *Fonda atbalsta sniegšana COVID-19 infekcijas izplatīšanās apstākļos*

- 2021. gadā, ņemot vērā iepriekšējā gada pieredzi un gūtās mācības, PO turpināja sniegt atbalstu COVID-19 pandēmijas apstākļos, pielāgojoties noteiktajiem ierobežojumiem un epidemioloģiskās drošības nosacījumiem. Fonda atbalsta izsniegšana vistrūcīgākajām personām nodrošināta drošā vidē, tostarp izmantojot individuālās aizsardzības un dezinfekcijas līdzekļus. Darbs organizēts tādējādi, lai izvairītos no cilvēku nevajadzīgas pulcēšanās, tostarp iespēju robežās nodrošinot atbalsta komplektu piegādi personām dzīves vietās. PO izdales punktos izvietoja informāciju par epidemioloģiskās drošības noteikumiem, ar mērķi mazināt inficēšanās risku un COVID-19 izplatību Fonda atbalsta saņemšanas procesā.
- Gatavo maltīšu izsniegšana zupas virtuvēs nodrošināta tikai līdz ņemšanai, izslēdzot iespēju ēst uz vietas telpās pie galdiem, tādējādi izvairoties no cilvēku pulcēšanās un inficēšanās riska.
- Ar COVID-19 izplatību saistītās krīzes laikā papildpasākumu organizēšanā dominēja individuālās konsultācijas.
- Fonda atbalsta izsniegšana 2021. gadā turpināta visā valsts teritorijā – 446 izdales punktos un 29 zupas virtuvēs. Tāpat tika saglabāts līdzšinējais atbalsta apjoms un izsniegšanas biežums.

• *Trūcīgās vai maznodrošinātās māsājniecības statusa derīguma termiņa pagarināšana COVID - 19 krīzes laikā*

- Līdzīgi kā iepriekšējā gadā, arī 2021. gadā valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laikā atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likumā noteiktajam automātiski tika pagarināts trūcīgās vai maznodrošinātās māsājniecības statuss uz visu valstī izsludinātās ārkārtējās situācijas laiku un vienu mēnesi pēc tās. Par šo pagarinājuma laiku māsājniecības varēja turpināt saņemt Fonda atbalstu. Tas nozīmēja, ka arī 2021. gadā Fonda gala atbalsta saņēmēji saņēma atbalstu ievērojami ilgāku laika periodu nekā visus iepriekšējos gadus.
- Programmas īstenošanā iesaistītajiem bija būtiski sekot likumdošanas izmaiņām, laikus informēt un instruēt partnerorganizācijas par nepieciešamo rīcību atbalsta sniegšanā, kā arī informēt mērķauditoriju par atbalsta iespējām un tā izsniegšanas nosacījumiem.

• *Attālināta Fonda atbalsta saņemšanas iespēja*

- 2021. gadā turpināta iepriekšējā gadā ieviestā attālināta pieeja Fonda atbalsta nodrošināšanā. Tā paredz iespēju informāciju par Sociālā dienesta sagatavoto izziņu saņemt attālināti, kā arī atbalsta komplektus saņemt un nogādāt līdz personas dzīvesvietai arī atbalsta gala saņēmēja vai pašvaldības nozīmētam pārstāvim, ja pati persona nevar apmeklēt izdales punktu, piemēram, slimības, pašizolācijas vai noteiktās obligātās karantīnas dēļ. Šāda iespēja var tikt piemērota ne tikai ārkārtējā situācijā, bet arī jebkurā citā laikā pēc vajadzības.

• **Papildu finansējums darbības programmai no REACT-EU**

- Ievērojot EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES Regulu (ES) 2020/2221 (2020. gada 23. decembris), ar ko Regulu (ES) Nr. 1303/2013 groza attiecībā uz papildu resursiem un īstenošanas kārtību, lai palīdzētu veicināt ar COVID-19 pandēmiju un tās sociālajām sekām saistītās krīzes seku pārvarēšanu un sagatavoties zaļai, digitālai un noturīgai ekonomikas atveseļošanai (REACT-EU), pēc Labklājības ministrijas izvērtējuma un sniegtā pamatojuma, saskaņojot iniciatīvu ar Finanšu ministriju, veikti Darbības programmas grozījumi, palielinot kopējo darbības programmas finansējumu no REACT-EU finanšu instrumenta papildus piešķiramiem līdzekļiem par 7 931 641 *euro*, ko papildina Latvijas valsts budžeta līdzfinansējums 1 399 702 *euro*. Kopsummā finansējums palielināts par 9 331 343 *euro* 2021. un 2022. gadam. Darbības programmas grozījumos paredzētais papildu pieejamais finansējums ļauj nodrošināt:
 - pārtikas un pamata materiālās palīdzības preču iegādi un izdali, kā arī saistīto papildpasākumu organizēšanu COVID-19 izraisītās krīzes laikā pieaugušam Fonda atbalsta saņēmēju skaitam – personām zemu ienākumu mājsaimniecībās un krīzes situācijā nonākušām mājsaimniecībām;
 - Fonda atbalsta satura pielāgošanu aktuālajai situācijai, t.sk. paredzot individuālo aizsardzības līdzekļu – roku dezinfekcijas līdzekļa un sejas masku iegādi un izdali. Vienlaikus darbības programmas grozījumi ļauj mazināt Fonda atbalsta sniegšanas pārtraukšanas risku, kas ir īpaši būtiski jebkuras krīzes apstākļos un arī pārejas posmā starp plānošanas periodiem.

• **Papildu pārtikas atbalsts vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem 2021. gada 4. ceturksnī**

- Ņemot vērā ekspertu un ekonomistu prognozes par cenu kāpumu resursiem, loģistikas pakalpojumiem, un izrietoši arī pārtikai, kam var būt ievērojama ietekme uz zemu ienākumu mājsaimniecību budžetu un situāciju kopumā, Labklājības ministrija izstrādāja iniciatīvu nodrošināt papildu pārtikas atbalstu vistrūcīgākajām personām 2021. gada pēdējā ceturksnī.
- Šī mērķa sasniegšanai veikti MK noteikumu grozījumi, paredzot:
 - produktu daudzuma palielināšanu Fonda finansētajās zupas virtuvēs sniegtajām gatavajām maltītēm, komplektā iekļautos produktus izmantojot 48 maltīšu pagatavošanai līdzšinējo 60 maltīšu vietā;
 - iespēju saņemt papildu pārtikas komplektu 2021. gada ceturtajā ceturksnī katrai personai, kurai ir spēkā esoša pašvaldības sociālā dienesta izsniegta izziņa par atbilstību trūcīgai, krīzes situācijā esošai vai maznodrošinātai mājsaimniecībai (mājsaimniecības, kurās ienākumi nepārsniegs 327 *euro* pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā, bet katrai nākamai personai mājsaimniecībā 229 *euro*).

2.2. Informācija un novērtējums par darbībām attiecībā uz principiem, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 223/2014 par Eiropas Atbalsta fondu vistrūcīgākajām personām 5. panta 6. un 11. punktā un, ja attiecināms, arī 13. punktā.

Īstenojot darbības programmu, ir nodrošinātas darbības attiecībā uz principiem, kas noteikti Regulas 5. panta 6., 11. un 13. punktā, tajā skaitā:

1) nolūkā nepieļaut dubultu finansēšanu (5. panta 6. punkts) nacionālajos normatīvajos aktos noteikts, ka:

- izmaksas, kas vienlaikus tiek segtas no diviem vai vairākiem publiskā finansējuma avotiem, tai skaitā ES fondu un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, ir neatbilstošas un netiek segtas no Fonda līdzekļiem;
- PO atlases pretendents iesniedz apliecinājumus, ka tas nepieprasīs Fonda finansējumu par tādu atbalstāmo darbību īstenošanu, kas tiek finansētas no citiem publiskā finansējuma avotiem;

- PO, kas ir pašvaldība vai pašvaldības iestāde, nesaņem Fonda finansējumu par tādu papildpasākumu īstenošanu, kas tai jānodrošina atbilstoši valsts shēmai.
- Lai novērstu dubulto finansēšanu 2021. gadā papildus veiktas tādas darbības kā:
- uz Fonda izmaksas pamatojošiem dokumentiem ir atsauces uz Fondu, kā arī iespēju robežās tiek izvietotas Fonda un ES atpazīstamības zīmes;
 - noslēgtajos līgumos / vienošanās ar PO ir iekļauts nosacījums par atbalstāmo darbību dubultās finansēšanas nepieļaušanu, kā arī pienākums PO nodrošināt atbilstošus pierādījumus par dubultās finansēšanas neesamību;
 - PO iesniedzamajos pārskatos par darbībām ir iekļauts apliecinājums par to, ka dubultās finansēšanas risks ir novērsts un atbalsta ietvaros veiktās darbības nav finansētas no citiem publiskā finansējuma līdzekļiem, tajā skaitā ES un citas ārvalstu finanšu palīdzības līdzekļiem, kā arī valsts un pašvaldības līdzekļiem;
 - Fonda vadībā iesaistītās institūcijas administratīvajās un pārbaudēs darbību īstenošanas vietās gūst pārliecību par Fonda darbību nepārklāšanos ar citu publiskā finansējuma avotu, tai skaitā ar ES fondu un citu ārvalstu finansējuma līdzekļu finansētajām darbībām.
- 2021. gadā VI veica administratīvās pārbaudes attiecībā uz Fonda gala atbalsta saņēmēju maksājumu pieprasījumiem, kuru ietvaros pārbaudīta visu horizontālo principu, t.sk. arī dubultās finansēšanas nepieļaušanas principa ievērošana. Nodrošināta pārbaude četriem finansējuma saņēmēja maksājuma pieprasījumiem, četriem SI maksājumu pieprasījumiem par PO darbībām, četriem SI un četriem revīzijas iestādes maksājumu pieprasījumiem par tehnisko palīdzību. Sagatavoti un pārbaudīti četri Labklājības ministrijas maksājuma pieprasījumi par Fonda tehniskās palīdzības izmaksām.
 - 2021. gadā ir veiktas šādas pārbaudes darbību īstenošanas vietās: SI pārbaudes 18 adresēs pie atbalstāmo darbību īstenošanai PO un viena SI atbalsta komplektu izdales nosacījumu ievērošanas – dokumentācijas pārbaude par vienu PO izdales vietu, kā arī VI pārbaudes attiecībā uz SI likumā noteikto funkciju izpildes kvalitāti 2 adresēs pie PO.
 - Fonda vadībā un īstenošanā iesaistītās institūcijas nodrošina darbību izmaksu atsevišķu uzskaiti un veic pamatojošos dokumentos atzīmi par Fonda atbalstu.

2) nolūkā veicināt sieviešu un vīriešu līdztiesību un dzimumu perspektīvas integrēšanu un diskriminācijas nepieļaušanu (5. panta 11. punkts), veiktas šādas aktivitātes:

- nacionālajos normatīvajos aktos ir noteikts, ka:
 - atbalstu saņem mājsaimniecība, kurai pašvaldības sociālais dienests izsniedzis izziņu par atbilstību trūcīgas mājsaimniecības statusam vai atbilstību maznodrošinātas mājsaimniecības statusam (mājsaimniecības, kurās ienākumi nepārsniedz 327 *euro* pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā, bet katrai nākamai personai 229 *euro*), un mājsaimniecība, kurai pašvaldības sociālais dienests izsniedzis izziņu par tās nonākšanu krīzes situācijā. Trūcīgas un maznodrošinātas mājsaimniecības izziņas izsniegšanas kritērijs ir mājsaimniecības locekļu ienākumu un materiālā stāvokļa novērtējums, savukārt izziņas par krīzes situāciju izsniegšanas kritērijs ir situācijas izvērtējums. Visos gadījumos nodrošināta diskriminācijas nepieļaušana;
 - PO atlases pretendents iesniedzumā apliecinā, ka tas pārtikas un pamata materiālo palīdzības preču izdalīšanā un papildpasākumu īstenošanā veicinās vienlīdzīgu iespēju ievērošanu neatkarīgi no dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, reliģijas vai pārliecības, invaliditātes, vecuma vai seksuālās orientācijas;
 - PO var pēc mājsaimniecības ierosinājuma nodrošināt pārtikas un pamata materiālās palīdzības komplektu izsniegšanu un papildpasākumus arī tās dzīvesvietā. Ieviesta iespēja attālināti saņemt informāciju par izsniegto izziņu pašvaldības sociālajā dienestā, kā arī uz telefoniski sniegtās informācijas par izziņas datiem pamata atbalstu saņemt atbalsta gala saņēmēja pārstāvētai personai. Šāda pieeja ieviesta saistībā ar COVID-19 pandēmiju, bet var tikt izmantota jebkurā laikā pēc individuālās vajadzības.
 - PO izvērtē personas vajadzības un piedāvā iespējas brīvprātīgi piedalīties papildpasākumos.
- izstrādātās vadlīnijas skaidro katru horizontālo principu un iesaka pasākumus to ievērošanai darbības programmas darbībās. Vadlīnijas nosaka, ka darbību ietvaros nodrošināmi šādi horizontālie principi: dzimumu līdztiesība, diskriminācijas aizliegums un vides pieejamība, atklāta dalībnieku atlase, vides aizsardzība un pārtikas preču drošums, sabiedrības veselība,

partnerība, ieinteresēto pušu iesaiste, administratīvā sloga mazināšana Fonda gala atbalsta saņēmējiem.

Attiecībā uz dzimumu līdztiesību vadlīnijās ietverts jēdzienu skaidrojums un sniegti:

- ieteikumi dzimumu līdztiesības principa ievērošanai pārtikas un pamata materiālās palīdzības iegādes un transportēšanas procesā (piemēram, nodrošināt, ka komplektos skolas somas un citi mācību piederumi netiek ievietoti krāsās, formās un ar zīmējumiem, kas veicina stereotipiskus priekšstatus par meitenēm un zēniem u.c.),
- ieteikumi dzimumu līdztiesības principa ievērošanai pārtikas un pamata materiālās palīdzības izdalīšanas vistrūcīgākajām personām un papildpasākumu īstenošanas procesā (piemēram, plānojot papildpasākumu aktivitātes, apzināt un analizēt mērķa grupu raksturojošos statistikas datus un citu informāciju par problēmām un vajadzībām no dzimuma perspektīvas, īpaši pievēršot uzmanību būtiskām atšķirībām, kas var liecināt par dzimuma diskrimināciju vai arī var palīdzēt noteikt atbilstošus specifiskus pasākumus attiecīgā dzimuma līdztiesības veicināšanai vai dzimumstereotipu mazināšanai u.c.);
- ieteikumi dzimumu līdztiesības principa ievērošanai tehniskās palīdzības īstenošanas procesā (piemēram, nodrošināt un popularizēt darba un ģimenes dzīves saskaņošanas pasākumus – summārs darba laiks, attālināts darbs, nepilns darba laiks u.c.);
- Tāpat arī attiecībā uz diskriminācijas aizliegumu vadlīnijās ietverts jēdzienu skaidrojums un sniegti ieteikumi diskriminācijas aizlieguma principa ievērošanai Fonda darbību ietvaros paredzētajās aktivitātēs (piemēram, apliecināt nediskriminācijas praksi rakstveidā, attiecinot to uz dzimumu, rasi vai etnisko izcelsmi, reliģisko, politisko vai citu pārliecību, invaliditāti, vecumu, seksuālo orientāciju vai citiem apstākļiem. Nediskriminācijas prakses apliecinājums iekļaujams gan dažāda veida līgumos, gan atlases prasībās, gan atskaišu dokumentos par īstenotajām darbībām, tai skaitā PO pārskatos, Fonda vadībā iesaistīto iestāžu maksājumu pieprasījumos u.c.).
- 2021. gadā atbilstoši valstī pastāvošajai likumdošanai epidemioloģiskās drošības jomā PO atbalsta sniegšanas vietas strādāja “sarkanajā zonā”, sniedzot atbalstu visiem klientiem, neatkarīgi no tā, vai persona ir vakcinējusies pret COVID-19 vai nav, neprasot uzrādīt sadarbspējīgo sertifikātu.
- Starp SI un PO noslēgti līgumi, kuros iekļautas šādas prasības:
 - nodrošināt horizontālo principu ievērošanu atbilstoši vadlīnijām un atspoguļot to pārskatā par atbalstāmo darbību īstenošanu;
 - uzkrāt datus par personu skaitu pa vecumiem, dzimumiem un, ja persona piekrīt šādus datus sniegt, arī pēc piederības kādai no šādām grupām – migrants, minoritāte, persona ar invaliditāti, bezpajumtnieks.
- Visos Fonda vadības un īstenošanas posmos paredzēta horizontālo principu ievērošanas uzraudzība.
- 2021. gadā PO norādīja, ka īstenoti dažādi horizontālo principu ieviešanas pasākumi Fonda atbalsta sniegšanas vietās, tai skaitā:
 - lai nodrošinātu **dzimumu līdztiesības principa** ievērošanu, īstenoti šādi pasākumi: mērķa grupas problēmu izpēte no dzimumu perspektīvas Fonda atbalsta plānošanas stadijā; komplektu izdale un papildpasākumi īstenoti dažādos laikos, piemēram, pēc individuāla pieraksta, saskaņoti ar autobusu grafikiem, piegādājot uz mājām, ārpus darba laika; papildpasākumu tēmas pielāgotas abu dzimumu personām; kamēr vecāki saņem pakas vai piedalās pasākumos, tika pieaicināti brīvprātīgie darbinieki, kas nodrošināja bērnu pieskatīšanu; papildpasākumi tika īstenoti arī tā, lai tajos varētu piedalīties gan vecāki, gan bērni; organizētas individuālas konsultācijas par nodarbinātības iespējām; papildpasākumi tiek rīkoti tā, lai tie būtu interesanti abu dzimumu pārstāvjiem; papildpasākumos tiek akcentēts, ka ēst gatavošanas darbnīcās iesaistās gan sievietes, gan vīrieši, tādējādi, neļaujot attīstīt stereotipiskus uzskatus par sievietes lomu un pienākumiem ģimenē; mērķa grupa tiek uzskaitīta dzimumu griezumā.
 - lai nodrošinātu **diskriminācijas aizlieguma principa** ievērošanu, īstenoti šādi pasākumi: atbalsta sniegšanā personas netiek diskriminētas pēc dzimuma, vecuma, tautības, izcelsmes, reliģiskajiem ieskatiem u.c. pazīmēm; sekmēta mērķgrupas izpratne par diskriminācijas aizlieguma principu ievērošanu ikdienā; nodrošināta informācijas pieejamība visiem: atbalsta sniegšanas vietās ir marķējumi un norādes par pakalpojuma kārtību, vietu un laikiem, izvietotas un skaidri redzamas, salasāmas norādes par izejām un citām svarīgām telpām; vecāka gada gājuma personām, personām ar kustības traucējumiem, vecākiem ar maziem

bērniem nodrošinātas priekšrocības pakalpojuma saņemšanas kārtībā, piemēram, iespēja saņemt pakalpojumu bez rindas, sēdvietu nodrošināšana vai tml.; nodrošināta informatīvo materiālu pieejamība viegli saredzamā augstumā un vietā, kas ir pārrēdzama arī cilvēkiem ratiņkrēslā; sociālie darbinieki, izsniedzot izziņas, atgādina klientiem par iespēja saņemt Fonda atbalstu; saziņā ar klientu tiek izmantota valsts valoda, bet nepieciešamības gadījumā, saruna ar klientu notiek viņam saprotamākā valodā (krievu valodā); publiskojot informāciju par darbībām, netiek izmantoti personas dati un tikai ar personas piekrišanu tiek izmantotas personas fotogrāfijas un attēlošana TV sižetos; vecāka gada gājuma personām, personām ar kustības traucējumiem, vecākiem ar maziem bērniem nodrošināta priekšrocība atbalsta saņemšanas kārtībā, piemēram, iespēja saņemt komplektus bez rindas, sēdvietu nodrošināšana; atbalsta sniegšana visiem klientiem neatkarīgi no vakcinēšanās un sadarbības sertifikāta esamības, bet ievērojot epidemioloģiskās drošības nosacījumus.

- lai nodrošinātu **vides pieejamības principa** ievērošanu, veikti šādi pasākumi: nodrošināta telpu vides pieejamība, piemēram, uzbrauktuves un atbilstoša platuma durvis personām ratiņkrēslā un vecākiem ar bērnu ratiem vai komplektu izdale tiek veikta personai pieejamā vietā pie izdales vietas; tualetes daudzviet ir aprīkotas personu ar funkcionāliem traucējumiem vajadzībām pēc valstij noteiktajiem standartiem; izvietotas skaidri salasāmas norādes un zīmes; nepieciešamības gadījumā, tiek nodrošināta atbalsta persona, kas palīdz mērķa grupas personai pārvietoties vai nogādāt komplektus līdz transportam; ja mērķa grupas persona nevar nokļūt uz izdales vietu, PO vai pašvaldības sociālā dienesta pārstāvis nogādā komplektus tai uz mājām; izdales vietās priekšroka saņemt komplektus bez rindas tiek dota personām ar pārvietošanās grūtībām, vecākiem ar maziem bērniem un senioriem; izdales vietas atrodas tuvu sabiedriskā transporta pieturām vai pagastu centros; COVID-19 pandēmijas laikā izvietota informācija par epidemioloģisko prasību ievērošanu atbalsta saņemšanas laikā, ka arī atbalsta komplekti piegādāti klientu dzīvesvietās, lai mazinātu saslimšanas riskus;
- lai nodrošinātu **sabiedrības veselības principa** ievērošanu, īstenoti šādi pasākumi: organizēti papildpasākumi par tautas medicīnas līdzekļu izmantošanu veselības uzlabošanai, veselīgu uzturu un dzīvesveidu, fizisko aktivitāšu nozīmi veselības saglabāšanā, personīgo higiēnu, bērnu aprūpes jautājumiem, atkarību profilakses jautājumiem, pirmās palīdzības sniegšanas iemaņu attīstību, rīcību ārkārtas situācijās, slimību profilaksi u.c.; COVID-19 pandēmijas periodā izdales vietas norobežotas ar plastikāta aizsargu, regulēta cilvēku plūsma, lai novērstu drūzmēšanos un ievērošu distancēšanās prasības; papildpasākumu ietvaros nodrošināta sejas masku izgatavošana ar savām rokām vai pēc vajadzības mērķa grupas pārstāvjiem izdalītas bezmaksas sejas maskas; gatavās maltītes tika izsniegtas tikai fasētā veidā vai iepildītas klientu traukos līdz ņemšanai, ēšana uz vietas netika nodrošināta, nepieciešamības gadījumā (ja persona atradās karantīnā vai pašizolācijā) maltītes nogādātas klientiem dzīvesvietās; atbalsta izdales vietās personāls un brīvprātīgie darbinieki lietoja individuālās aizsardzības un dezinfekcijas līdzekļus, tiem tika mērīta temperatūra; veikta informatīvo bukletu izgatavošana un izdalīšana; mērķa grupai sniegtas individuālas konsultācijas par jautājumiem, kas saistīti ar COVID-19, tostarp par vakcināciju pret COVID-19; papildpasākumu organizēšana pielāgota COVID-19 pandēmijas apstākļiem, vienlaikus izvēloties atbilstošus un aktuālus tematus;
- lai nodrošinātu **vides aizsardzības un pārtikas preču drošuma principa** ievērošanu, īstenoti šādi pasākumi: komplektu izdale, uzglabāšana un gatavo maltīšu nodrošināšana notiek vietās, kas iekļautas Pārtikas un veterinārā dienesta uzraudzībai pakļauto Uzņēmumu reģistrā un nodrošināta higiēnas prasību ievērošana; tiek izstrādāts komplektu piegādes grafiks, lai mazinātu ceļa infrastruktūras noslodzi, izvairītos no ilgstošas pārtikas uzglabāšanas un produktu termiņa izbeigšanās; notiek saziņa ar pašvaldības sociālo dienestu, lai piegādātu maksimāli mērķa grupas skaitam atbilstošu un precīzu komplektu daudzumu; pārtikas un pamata komplektu iepakojumam tiek izmantoti materiāli, kas ir videi draudzīgi, kuri lielākā daļa ir otrreizēji pārstrādājami; tiek organizēti pasākumi un izstrādāti izdales materiāli par ēdienu gatavošanu, ievērojot principu, lai ir lēti pagatavojami un izmantojami komplektos iekļautie pārtikas produkti; organizēti papildpasākumi par pārtikas drošu uzglabāšanu, ēst gatavošanu un pārtikas pārpalikumu atkārtotu lietošanu, ģimenes budžeta plānošanu; sagatavotas prognozes par nepieciešamo pārtikas paku daudzumu, lai izvairītos

no to ilgstošas glabāšanas un derīguma termiņa izbeigšanās; lai izvairītos no pārtikas produktu pārpalikumiem, tiek nodrošināta komplektu pārdale starp PO; gadījumos, kad persona atdod kādu no komplektā iekļautajiem produktiem atpakaļ PO (brīvprātīgi, subjektīvu vai objektīvu apsvērumu dēļ), PO saņemtos produktus nodod zupas virtuvēm vai tos paņem citi Fonda gala atbalsta saņēmēji.

- Arī Fonda vadībā iesaistītās institūcijas nodrošinājušas, ka tehniskās palīdzības darbībās ievēroti horizontālie principi, tai skaitā:
 - dzimumu līdztiesība un diskriminācijas aizliegums: nodrošināta iespēja noteikt individuālu darba laiku;
 - vides pieejamība: lifta un ratiņkrēsla pacēlāja pieejamības nodrošināšana; institūciju nosacījumi biroja telpu drošai izmantošanai un tehniskā aprīkojuma (datortehnikas) un programmatūras nodrošināšana darbam no mājām COVID-19 pandēmijas laikā;
 - atklāta dalībnieku atlase: pretendentu brīvas konkurences nodrošināšana iepirkumos, organizāciju brīva konkurence atklātajos PO atlases konkursos;
 - vides aizsardzība: iespējas nodot papīru otrreizējai pārstrādei nodrošināšana, izdruku skaita ierobežošana, papīra (tajā skaitā otrreizēji pārstrādātā papīra) atkārtota izmantošana piezīmju veikšanai, kancelejas preču iegādē iespēju robežās izmantoti izstrādājumi, kuru ražošanā izmantota koksne, kas iegūta FSC sertificētos mežos;
 - sabiedrības veselība: veselības apdrošināšanas polišu nodrošināšana darbiniekiem, attālināta darba iespējas ieviešana 2021. gadā saistībā ar COVID-19 izplatību;
 - partnerība, ieinteresēto pušu iesaiste: informācijas apmaiņa ar sabiedrības pārstāvjiem semināros, prezentācijās un darba grupās;
 - administratīvā sloga mazināšana Fonda gala atbalsta saņēmējiem: dokumentu aprites un sarakstes elektroniskā veidā veicināšana;
 - personu datu aizsardzība atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 27. aprīļa regulas (ES) Nr. 2016/679 par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti nosacījumiem.

3) nolūkā nodrošināt pārtikas un pamata materiālās palīdzības preču izvēli pēc vistrūcīgāko personu vajadzībām (5. panta 13. punkts), izstrādājot nacionālos normatīvos aktus, veiktas šādas aktivitātes:

- viedokļu apzināšana par pārtikas un pamata materiālās palīdzības satura un kvalitātes prasībām un mērķa grupas vajadzībām;
- nodrošinātas konsultācijas ar Pārtikas un veterināro dienestu, Patērētāju tiesību aizsardzības centru un Veselības inspekciju kā valstī noteiktām uzraudzības funkciju veicošām institūcijām par preču kvalitātes un drošuma nosacījumiem;
- pārtikas atbalstam noteiktā finansējuma apjoma, kas ik gadu pieejams Fonda īstenošanai, ietvaros izraudzīti produkti, ievērojot katra produkta uzturvērtību un piemērotību izdalīšanai, derīguma termiņa garumu, kā arī apstākli, ka to uzglabāšanai nav nepieciešams speciāls temperatūras režīms;
- salīdzinot izdalei paredzētā pārtikas komplekta un personas dienas uztura enerģētiskās vērtības, veikts pārtikas atbalsta intensitātes izvērtējums. Secināts, ka pārtikas atbalsts konkrētā periodā ir 20% - 30% apmērā no vienam pieaugušajam nepieciešamās dienas uztura enerģētiskās vērtības, kas vienlaikus mazinātu nenodrošinātību ar pārtiku, sniedzot daļēju atbalstu atsevišķu pārtikas produktu komplektu vai gatavu maltīšu veidā, un motivētu personu palielināt savus ienākumus, nepieļaujot atkarību no Fonda atbalsta;
- paredzēts, ka reizi gadā pēc situācijas izvērtējuma var tikt iniciēta sākotnējo pārtikas preču aizstāšana ar citām enerģētiski līdzvērtīgām pārtikas precēm. Atsevišķu preču aizstāšana ar citām līdzvērtīgām paredzēta arī pamata materiālajā palīdzībā. Pēdējo reizi 2019. gadā pārtikas preču komplekts papildināts ar diviem jauniem produktiem: iebiezināto pienu ar cukuru un šķeltajiem zirņiem, nodrošinot lielāku komplektā esošo produktu daudzveidību, vienlaikus izlīdzsvarojot olbaltumvielu saturu komplektā. Līdztekus komplektā esošā nerafinētā rapšu eļļā tika nomainīta ar rafinēto rapšu eļļu, kas lietotājiem ir ierastāka.

2.3.Kopējie rādītāji

2.3.1. Resursu rādītāji

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(1)	To atbilstīgo publisko izdevumu kopsumma, kas apstiprināti dokumentos, kuros izklāstīti darbību atbalsta nosacījumi	EUR	6492096	6621938	6754377	6889465	7027253	7167799	7311154	7 203 976	2 127 367	0.00	57 595 425
(2)	To attiecināmo publisko izdevumu kopsumma, kas radusies atbalsta saņēmējiem un samaksāta darbību īstenošanas gaitā	EUR	78863.99	3087601.06	4 751 085.75	5 569 223	5 598 708	7 359 658	9 282 798	9 630 422	0.00	0.00	45 358 359,80
(2a)	to attiecināmo publisko izdevumu kopsumma, kas radusies atbalsta saņēmējiem un samaksāti tādu darbību īstenošanas gaitā, kas saistītas ar pārtikas atbalsta sniegšanu, ja attiecināms	EUR	0.00	2501289.27	3 750 754.20	4407316	4 485 968	5 618 358	6 641 401	7 370 228	0.00	0.00	34 775 314,47
(2b)	to attiecināmo publisko izdevumu kopsumma, kas radusies atbalsta saņēmējiem un samaksāti tādu darbību īstenošanas gaitā, kas saistītas ar pamata materiālās	EUR	0.00	274231.36	701 106.16	859310	815 094	1 458 551	2 353 530	1 954 877	0.00	0.00	8 416 699,52

	palīdzības sniegšanu, ja attiecināms																		
(3)	Komisijai deklarēto attiecināmo publisko izdevumu kopsumma	EUR	0.00	1405537.56	5 205 043.01	5572251.88	5 407 220	6 487 935	9 471 964	9 370 481	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	42 920 432,45

2.3.2. Iznākuma rādītāji, kas raksturo izdalīto pārtikas atbalstu

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(4)	Augļu un dārzeņu daudzums.	Tonnas	0.00	0.00	0.00	26,92	21,42	99,53	191,99	213,65	0.00	0.00	553,51
(5)	Gaļas, olu, zivju, jūras produktu daudzums.	Tonnas	0.00	71,341	210,414	295,94	289,93	376,94	442,72	506,65	0.00	0.00	2 193,93
(6)	Miltu, maizes, kartupeļu, rīsu un citu cieti saturošu produktu daudzums.	Tonnas	0.00	941,695	1292,092	1275,09	1 241,65	1 415,75	1 473,62	1 686,89	0.00	0.00	9 326,79
(7)	Cukura daudzums.	Tonnas	0.00	71,341	141,246	168,65	164,36	187,98	194,48	222,82	0.00	0.00	1 150,88
(8)	Piena produktu daudzums.	Tonnas	0.00	114,145	147,008	138,07	133,14	228,91	317,98	363,64	0.00	0.00	1 442,89
(9)	Tauku, eļļas daudzums.	Tonnas	0.00	142,681	183,748	167,03	161,61	185,40	190,87	218,63	0.00	0.00	1 249,96
(10)	Lietošanai gatavo produktu, citu pārtikas produktu daudzums (kas neietilpst iepriekš minētajās kategorijās)	Tonnas											

(11)	Kopējais izdalītā pārtikas atbalsta daudzums	Tonnas	0.00	1341,203	1974,508	2071,70	2 012,11	2 494,51	2 811,66	3 212,28	0.00	0.00	15 917,96
(11a)	pārtikas daļa, par kuru no DP līdzekļiem ir segtas tikai transportēšanas, izplatīšanas un uzglabāšanas izmaksas	%											
(11b)	FEAD līdzfinansēto pārtikas produktu procentuālā daļa no partnerorganizāciju izdalītās pārtikas kopapjoma	%	0.00	83	71,4	84,50	81,82	82,04	81,89	79,31			
(12)	Kopējais izdalīto maltīšu skaits, ko daļēji vai pilnībā finansē no DP	Sk.	0.00	2205	204900	307170	330 060	366 735	433 890	478 373	0.00	0.00	2 123 333
(13)	Kopējais izdalīto pārtikas pakšu skaits, ko daļēji vai pilnībā finansē no DP	Sk.	0.00	285362	367451	335533	322 427	370 031	379 383	432 998	0.00	0.00	2 493 185

2.3.3. Rezultātu rādītāji, kas raksturo izdalīto pārtikas atbalstu

Indikatora Nr.	Indikatora (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(14)	To personu kopējais skaits, kas saņem pārtikas atbalstu	Sk.	0	68876	61497	63799	69 643	75 645	75 469	87 607 ¹	0	0	502 536
(14a)	15 gadus veci un jaunāki bērni	Sk.	0	17782	14652	14223	13 457	12 103	11 597	11 813	0	0	95 627
(14b)	65 gadus vecas un vecākas personas	Sk.	0	5991	6218	8158	13 954	16 944	15 308	27 264	0	0	93 837
(14c)	sievietes	Sk.	0	41036	31671	32832	36 532	40 439	39 263	49 446	0	0	271 219
(14d)	migranti, dalībnieki ar ārvalstu izcelsmi, minoritātes (tostarp sociāli atstumtās kopienas, piemēram, romi)	Sk.	0	1445	1084	434	949	904	837	1 369 ²	0	0	7 022
(14e)	cilvēki ar invaliditāti	Sk.	0	7598	6524	7196	11 429	10 761	13 048	14 857	0	0	71 413
(14f)	bezpajumtnieki	Sk.	0	358	290	1045	924	875	543	743	0	0	4 778

¹ 2021. gadā pārtikas atbalstu saņēmušo skaits ieguvs, aprēķinātajam unikālo pārtikas kompleksu saņēmēju skaitam (81 455 personas) pieskaitot unikālo maltiņu saņēmēju skaitu (6 152 personas). No pārtikas atbalstu saņēmušo skaita atskaitītas tās personas, kas atbilstoši ikgadējam Fonda atbalsta liederības un efektivitātes novērtējumam vienlaikus ir gan pārtikas komplektu, gan maltiņu saņēmēji (2021. gadā – 6 %).

² Pēc PO aplēsēm migrantu skaits 2021. gadā ievērojami palielinājies, kas skaidrojams ar kopējo valstī iebraukušo personu skaita palielinājumu. Atbilstoši valsts statistikai 2021. gadā valstī iebrauca par 43 % personu vairāk nekā 2020. gadā (https://data.stat.gov.lv/pxweb/v/OSP_PUB/START_POP_IB_IBE/IBE030/table/tableViewLAYOUT1/), dati uz 01.06.2022.

2.3.4. Iznākuma rādītāji, kas raksturo pamata materiālo palīdzību
2.3.4.1. Izdalīto preču vērtība

Indikatora Nr.	Indikators (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(15)	Izdalīto preču kopējā vērtība naudas izteiksmē	EUR	0.00	191 692.8	605 968.58	815 378.32	712 512,66	1 630 332	2 137 207	1 791 483	0.00	0.00	7 884 574,36
(15a)	bērniem izdalīto preču kopējā vērtība	EUR	0.00	191 692.8	605 968.58	815 378.32	712 512,66	669 848	695 026	641 810	0.00	0.00	4 332 236,36
(15b)	bezpajumtniekiem izdalīto preču kopējā vērtība	EUR											
(15c)	citām mērķgrupām izdalīto preču kopējā vērtība	EUR						960 484	1 442 181	1 149 673			3 552 338,00

2.3.4.2. Izdalīto preču papildu kategorijas

Bērniem izdalīto preču papildu kategorijas

ID	Rādītājs	Mērvienība	Jā/Ne
16f-0	matu šampūns	Jā/Ne	Jā
16f-16	Šķidrās ziepes	Jā/Ne	Jā
16f-17	zobu pasta	Jā/Ne	Jā
16f-18	zobu birste	Jā/Ne	Jā
16f-19	universāls veļas mazgāšanas līdzeklis	Jā/Ne	Jā
16f-20	veļas pulveris (krāsainai veļai)	Jā/Ne	Jā
16f-21	trauku mazgājamais līdzeklis	Jā/Ne	Jā
16f-22	Autīnbiksītes	Jā/Ne	Jā
16f-23	Krēms zīdaiņiem un maziem bērniem līdz 24 mēnešu vecumam	Jā/Ne	Jā
16f-24	Mitrās salvetes zīdaiņu un mazu bērnu ādas kopšanai	Jā/Ne	Jā
16f-25	Autiņi (marles)	Jā/Ne	Jā
16f-26	Ziepes zīdaiņiem un maziem bērniem līdz 24 mēnešu vecumam	Jā/Ne	Jā

2.3.4.3.Svarīgākās izdalīto preču papildu kategorijas

Svarīgākās bērniem izdalīto preču kategorijas

ID	Rādītājs	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
16b	Skolas somas	Jā/Nē/Tukšs			✓	✓	✓	✓	✓	✓		
16c	Kancelejas preces, burtnīcas, zīmēšanas piederumi un citi skolai vajadzīgi piederumi (izņemot apģērbu)	Jā/Nē/Tukšs			✓	✓	✓	✓	✓	✓		
16f-0	matu šampūns	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
16f-16	Šķidrās ziepes	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
16f-17	zobu pasta	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
16f-18	zobu birste	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
16f-19	universāls veļas mazgāšanas līdzeklis	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
16f-20	veļas pulveris (krāsainai veļai)	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
16f-21	trauku mazgājamais līdzeklis	Jā/Nē/Tukšs		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		
16f-22	Autīņbikšītes	Jā/Nē/Tukšs				✓	✓	✓	✓	✓		
16f-23	Krēms zīdaiņiem un maziem bērniem līdz 24 mēnešu vecumam	Jā/Nē/Tukšs				✓	✓	✓	✓	✓		
16f-24	Mitrās salvetes zīdaiņu un mazu bērnu ādas kopšanai	Jā/Nē/Tukšs				✓	✓	✓	✓	✓		
16f-25	Autīņi (marles)	Jā/Nē/Tukšs				✓	✓	✓	✓	✓		
16f-26	Ziepes zīdaiņiem un maziem bērniem līdz 24 mēnešu vecumam	Jā/Nē/Tukšs				✓	✓	✓	✓	✓		

2.3.4.4. Svarīgākās citām mērķgrupām izdalīto preču kategorijas

ID	Rādītājs	Mervienība	Jā/Nē
18a-0	matu šampūns	Jā/Nē	Jā
18a-16	šķidrās ziepes	Jā/Nē	Jā
18a-17	zobu pasta	Jā/Nē	Jā
18a-18	zobu birste	Jā/Nē	Jā
18a-19	universāls veļas mazgāšanas līdzeklis	Jā/Nē	Jā
18a-20	veļas pulveris (krāsainai veļai)	Jā/Nē	Jā
18a-21	trauku mazgājamais līdzeklis	Jā/Nē	Jā

2.3.4.5. Svarīgākās izdalīto preču papildu kategorijas

Svarīgākās citām mērķgrupām izdalīto preču kategorijas

ID	Rādītājs	Mervienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
18a-0	matu šampūns	Jā/Nē/Tukšs						✓	✓	✓		
18a-16	šķidrās ziepes	Jā/Nē/Tukšs						✓	✓	✓		
18a-17	zobu pasta	Jā/Nē/Tukšs						✓	✓	✓		
18a-18	zobu birste	Jā/Nē/Tukšs						✓	✓	✓		
18a-19	universāls veļas mazgāšanas līdzeklis	Jā/Nē/Tukšs						✓	✓	✓		
18a-20	veļas pulveris (krāsainai veļai)	Jā/Nē/Tukšs						✓	✓	✓		
18a-21	trauku mazgājamais līdzeklis	Jā/Nē/Tukšs						✓	✓	✓		

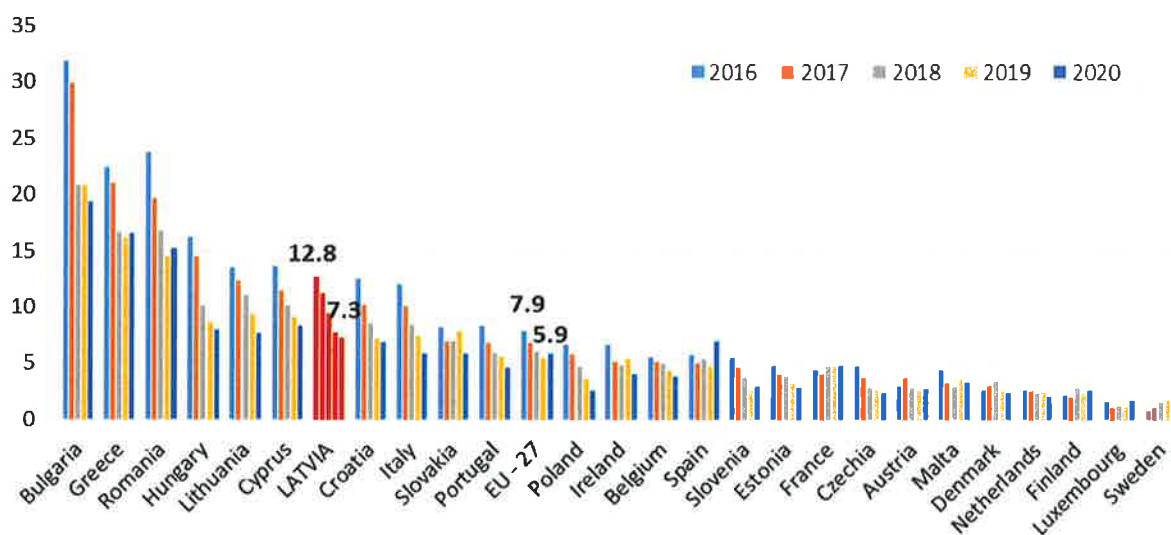
2.3.5. Rezultātu rādītāji, kas raksturo pamata materiālo palīdzību

Indikatora Nr.	Indikatora (indikatora nosaukums)	Mērvienība	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Kumulatīvā vērtība
(19)	To personu kopējais skaits, kuras saņem pamata materiālo palīdzību	Sk.	0	25 675	19657	18 196	17 439	70 341	69 241	81 171	0	0	301 720
(19a)	15 gadus veci un jaunāki bērni	Sk.	0	17782	14407	15110	12 159	11 255	11 182	11 532	0	0	93 427
(19b)	65 gadus vecas un vecākas personas	Sk.						15 756	13 204	25 250			54 210
(19c)	sievietes	Sk.	0	12565	10123	9558	8 371	37 604	36 877	46 557	0	0	161 655
(19d)	migranti, daļbnieki ar ārvalstu izcelsmi, minoritātes (tostarp sociāli atstumtās kopienas, piemēram, romi)	Sk.	0	804	554	104	694	903	450	1 161	0	0	4 670
(19e)	cilvēki ar invaliditāti	Sk.	0	917	760	711	777	10 672	11 494	13 418	0	0	38 749
(19f)	bezpajumtnieki	Sk.						258	76	146	0	0	480

1) ZIŅOŠANA 2017., 2022. GADA UN NOSLĒGUMA ĪSTENOŠANAS ZIŅOJUMĀ

Latvijā ir viens no visaugstākajiem dziļas materiālās nenodrošinātības rādītājiem ES. Lai gan iedzīvotāju dziļas materiālās nenodrošinātības rādītāja izmaiņas Latvijā liecina par situācijas uzlabošanos (no 12,8 %, 2016. gadā uz 7,3 % 2020. gadā), tas joprojām pārsniedz ES vidējos rādītājus (5,9 %) (skatīt 1. attēlu).

1. att. Iedzīvotāju dziļā materiālā nenodrošinātība ES valstīs, % no kopējā iedzīvotāju skaita

Avots: Eurostat dati, 2022³

Saskaņā ar CSP 2021. gadā veiktās aptaujas⁴ datiem, 2019. gadā Latvijā nabadzības riskam bija pakļauti 439 tūkstoši jeb 23,4 % iedzīvotāju – par 1,8 procentpunktiem vairāk nekā 2019. gadā. 2020. gadā visturīgākajās mājsaimniecībās (pirmajā kvintiļu grupā) ienākumi uz vienu mājsaimniecības locekli bija 214 *euro* mēnesī, turpretim visturīgākajās mājsaimniecībās (piektajā kvintiļu grupā) – 1408 *euro* mēnesī.

Vislielākais nabadzības riskam pakļauto iedzīvotāju īpatsvars bija Latgalē (36 %) un vismazākais – Pierīgā (16,1 %) un Rīgā (17,8 %). Vidzemē nabadzības riskam bija pakļauti 32 % iedzīvotāju, Kurzemē – 29,5 %, un Zemgalē – 24,1 % iedzīvotāju.

Salīdzinot ar iepriekšējiem gadiem īpaši strauji, nabadzības risks palielinājās starp ģimenēm ar vienu pieaugušo un bērniem – to īpatsvaram 2020. gadā sasniedzot 37,4 % (kopš 2019. gada pieaugums par 6,8 procentpunktiem). Savukārt ģimenēm ar diviem pieaugušajiem un diviem bērniem nabadzības risks samazinājies par 1,1 procentpunktiem (no 12,8 % 2019. gadā līdz 11,7 % 2020. gadā) un ģimenēm ar diviem pieaugušajiem un trim vai vairāk bērniem – par 1,2 procentpunktiem (no 17,7 % 2019. gadā līdz 16,5 % 2020. gadā). Bērniem vecumā līdz 17 gadiem nabadzības risks pieauga par 1,1 procentpunktu – no 15,8 % 2019. gadā līdz 16,9 % 2019. gadā.

Joprojām visvairāk nabadzības riskam bija pakļauti vientuļie seniori vecumā virs 65 gadiem (2019. gadā – 71,7 %, 2020. gadā - 73,6 %), vienas personas mājsaimniecības (2019. gadā – 49,1 %, 2020. gadā – 53,4 %) un vienu personu vecumā līdz 64 gadiem mājsaimniecības (2019. gadā – 30,0 %, 2020. gadā – 35,1 %).

2020. gadā vismazāk nabadzības riskam pakļauto bija strādājošo iedzīvotāju vidū – 9,8 % (2019. gadā - 8,2 %, 2018. gadā - 8,5 %). Savukārt ievērojami vairāk nabadzības riskam bija pakļauti bezdarbnieki

³ Eurostat, Severe material deprivation rate by age and sex. Pieejams:

https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/ilc_mddd11/default/table?lang=en, skatīts 17.05.2022.

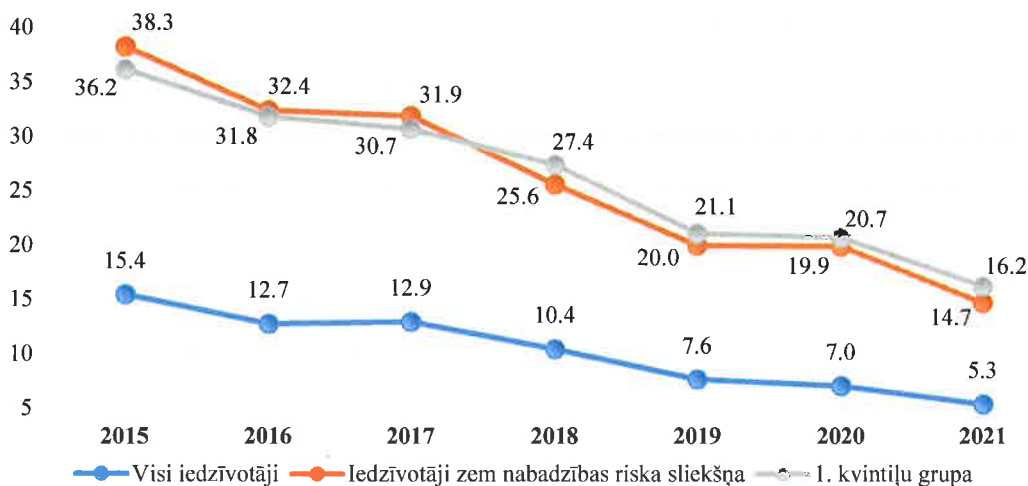
⁴ CSP, Aptauja “Statistika par ienākumiem un dzīves apstākļiem”. Pieejams:

https://www.csp.gov.lv/lv/jaunums/csp-aptaujas-iedzivotajus-par-ienakumiem-un-dzives-apstakliem?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.lv%2F, skatīts 17.05.2022.

– 46,8 % (2019. gadā - 51,7%, 2018. gadā - 57,7%) un pensionāri – 50,9% (2019. gadā - 46,5% un 2018. gadā - 53,0%)².

Līdz ārkārtējai situācijai ekonomiskā situācija Latvijā uzlabojās, kas ietekmēja arī iedzīvotāju dziļo materiālo nenodrošinātību, kura saskaņā ar CSP datiem mazinājās. Tai skaitā samazinājums bija novērojams arī to iedzīvotāju vidū, kas ir zem nabadzības riska sliekšņa un 1. (jeb zemākajā) ienākumu kvintilē, un 2021. gadā šis rādītājs bija ievērojami zemāks par 2015. gada rādītājiem (attiecīgi 16,2% un 36,2%). Iedzīvotāju, kas ir dziļās materiālās nenodrošinātības situācijā, īpatsvara līkne attiecībā pret katru iepriekšējo gadu ir lejupvērsta (skatīt 2. attēlu).

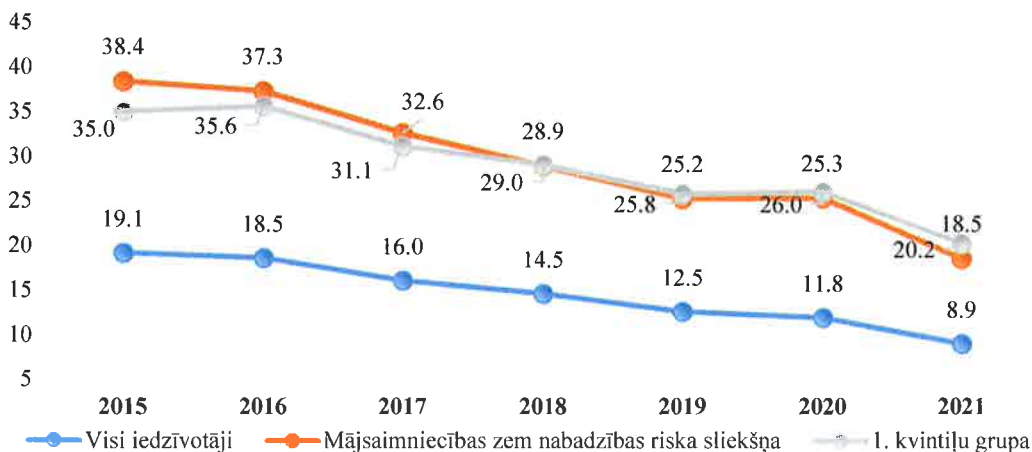
2. att. Iedzīvotāju dziļā materiālā un sociālā nenodrošinātība Latvijā (%)

Avots: CSP datu tabula, NNN170. Iedzīvotāju īpatsvars, kuri ir pakļauti dziļai materiālai un sociālai nenodrošinātībai (%)

Kopējais materiāli nenodrošināto māsaimniecību īpatsvars valstī joprojām ir augsts. Aplūkojot rādītājus par māsaimniecībām, kuras naudas trūkuma dēļ nevarēja atļauties ēst gaļu, putnu gaļu vai zivis katru otro dienu, redzams, ka 2021. gadā tie ir 8,9% no visām māsaimniecībām, māsaimniecības zem nabadzības riska sliekšņa – 18,5%, bet 1. (jeb zemākajā) ienākumu kvintilē – 20,2%, kas liecina, ka Fonda atbalsts joprojām ir ļoti būtisks (skatīt 3. attēlu).

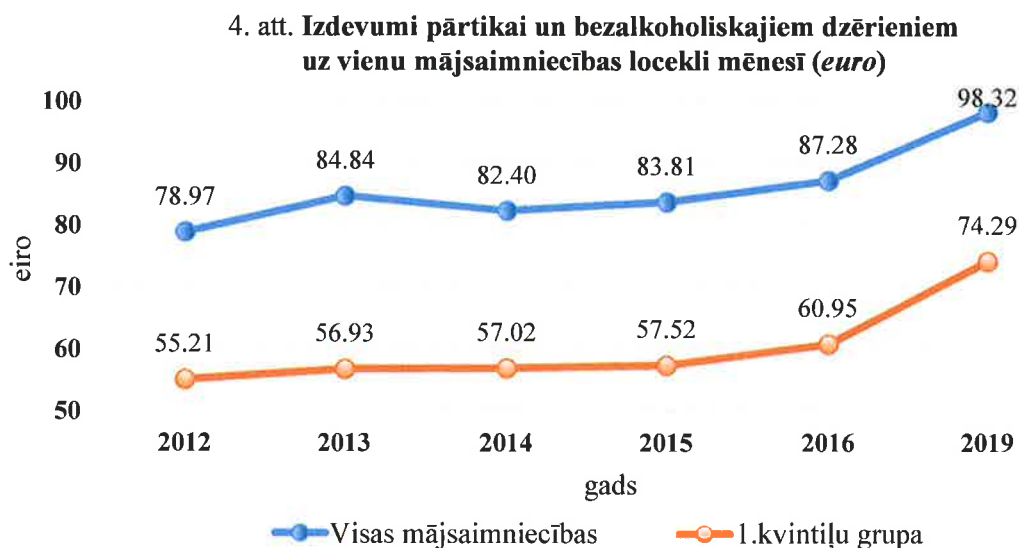
3. att. Māsaimniecību īpatsvars, kuras naudas trūkuma dēļ nevarēja atļauties ēst gaļu, putnu gaļu vai zivis (vai līdzvērtīgu veģetāro ēdienu) katru otro dienu (%)

Avots: CSP datu tabula NNN010. Māsaimniecību īpatsvars, kuras naudas trūkuma dēļ nevarēja atļauties ēst atsevišķas izmaksas (%)

Minētā EAFVP atbalsta nepieciešamību pamato tas, ka līdz 2019. gadam vērojams pakāpenisku izdevumu pieaugumu pārtikai un bezalkoholiskajiem dzērieniem gan sabiedrībā kopumā, gan arī jau

minētajā zemākajā kvintilē. Ja 2012.-2016. gadā tas notika uz ļoti zema inflācijas fona, tad pēdējos gados novērojams pamanāms cenu pieaugums (skatīt 4. attēlu), kas turpinājās arī 2021. gadā.

Avots: CSP datu tabulas MB1020. Patēriņa izdevumu sastāvs vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī (eiro) un MB1140. Patēriņa izdevumu sastāvs un struktūra kvintiļu grupās vidēji uz vienu mājsaimniecības locekli mēnesī (eiro, procentos) 2002 - 2019

Pamatojoties 2021. gada ziņojumā iekļautajiem rezultātiem par Darbības programmas īstenošanu, kā arī 2021. gadā veiktās gala atbalsta saņēmēju aptaujas rezultātiem, ir iespējams secināt, ka, lai gan Fonda atbalsta ietekme uz statistikas rādītājiem un nabadzības izskaušanu nav dominējoša, tomēr Fonda sniegtais atbalsts ir ļāvis palīdzēt Latvijas vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem uzlabot viņu situāciju, ļaujot atslogot mājsaimniecību budžetu un ietaupīt finansējumu. Piemēram, aptaujas rezultāti liecina, ka 2021. gadā 92 % trūcīgo iedzīvotāju Fonda saņemtais atbalsts ir ietekmējis mājsaimniecības situāciju (2020. gadā – 89 %, 2019. gadā – 91 %, 2018. gadā – 88 %) un ļāvis ietaupīt. Respondenti (2021. gadā – 91 %, 2020. gadā 86 %, 2019. gadā – 86 % un 2018. gadā – 83 %) atzina, ka ietaupījumus tērēja papildu pārtikas produktu iegādei. Šādi rezultāti ļauj secināt, ka, pateicoties Fonda sniegtajam atbalstam tiem iedzīvotājiem, kuru ienākumi ir zemāki par nabadzības riska sliekšni, mazināta pārtikas nepietiekamība. Rezultāti tiešā veidā saskan ar Darbības programmas mērķa sasniegšanai definēto uzdevumu, t.i., Fonda Darbības programmas periodā ir mazinājusies nenodrošinātība ar pārtiku vistrūcīgākajiem iedzīvotājiem Latvijā.

Novērtējot gala atbalsta saņēmēju sociālās iekļaušanas aspektu, pēdējos divos gados atzīstams dalības papildpasākumos kritums, kas lielā mērā skaidrojams ar COVID-19 pandēmiju un ar to saistītajiem pulcēšanās ierobežojumiem 2020. un 2021. gadā. Vienlaikus, mainoties gala atbalsta saņēmēju struktūrai (palielinoties senioru skaitam un samazinoties mājsaimniecību ar bērniem skaitam), dalība papildpasākumos samazinājās no 12 % 2017. gadā uz 6,3 % 2021. gadā. Neraugoties uz to, gala atbalsta saņēmējiem bija pieejamas individuālās konsultācijas dažādu dzīves situāciju risināšanai un trūkstošās informācijas saņemšanai. Vienlaikus, pateicoties saņemtajam Fonda atbalstam, mājsaimniecības budžetā ietaupīto finansējumu novirza savu bērnu skolas pasākumiem vai ārpuskolas izglītojošajām nodarbībām (atbilstoši gala atbalsta saņēmēju aptaujas rezultātiem uz to norādīja 16 % respondentu 2017. gadā, 9 % 2018. gadā, 10 % 2019. gadā, 7 % 2020. gadā un 11 % 2021. gadā). Kopā ar Fonda ietvaros sniegto pamata materiālo palīdzību (higiēnas un saimniecības preces, tostarp bērniem, un skolas somas un mācību piederumi bērniem līdz 16 gadiem), par kuras lietderību gala atbalsta saņēmēji aptaujās izteica augstu pozitīvu novērtējumu (komplektu izmantošana savām vajadzībām tuva 100%), mājsaimniecību ietaupītā finansējuma novirzīšana bērnu papildu izglītībai tiešā veidā saskan ar Darbības programmas mērķa sasniegšanai definēto uzdevumu, t.i., ir mazinājusies mājsaimniecību materiālā nenodrošinātība, kas pēc savas būtības pilda preventīvu funkciju sociālās atstumtības riska mazināšanai.

Secināms, ka Fonda sniegtais atbalsts ir atvieglojis vistrūcīgāko iedzīvotāju situāciju un veicinājis viņu sociālo iekļaušanos.

2) PIELIKUMI

Fonda Konsultatīvās darba grupas komentāru kopsavilkums atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 223/2014 par Eiropas Atbalsta fondu vistrūcīgākajām personām 13. panta 2. punktam

- Fonda Konsultatīvās darba grupas (turpmāk – KDG) dalībnieki sanāksmes laikā 09.06.2022. vienprātīgi un bez iebildumiem saskaņoja Gada īstenošanas ziņojumu par 2021. gadu.
- KDG dalībnieki atzina, ka Fonds ir sniedzis nozīmīgu atbalstu mērķgrupas nodrošināšanai ar pārtikas un higiēnas precēm, skolas piederumiem. Atbalsta komplektus ir iespējams saņemt visā valsts teritorijā, neatkarīgi no dzīvesvietas. PO pielāgojas dažādām situācijām, it īpaši pandēmijas ierobežojumiem, un turpina sniegt atbalstu un organizēt papildpasākumus. Vairums mērķgrupas pārstāvju ir apmierināti ar saņemtajiem komplektiem un iespēju piedalīties papildpasākumos.
- Papildus KDG dalībnieki atzina, ka Fonda darbības programmas ietvaros sniegts praktisks un tiešām nepieciešams atbalsts, tā ietekme uz Fonda gala atbalsta saņēmēju situācijām ir pozitīva.
- Izteikta arī pateicība visām iesaistītajām pusēm un Fonda vadībā un īstenošanā iesaistītajām iestādēm par sadarbību 2021. gadā.
- Ņemot vērā pēdējo gadu izaicinājumus saistībā ar COVID-19 krīzi, ekonomisko situāciju un notikumiem Ukrainā, uzsvērtā nepieciešamība Latvijā turpināt darbības programmas īstenošanu arī nākamajā plānošanas periodā.
- Saņemti KDG dalībnieka EAPN Latvia (Latvijas PretNabadzības Tīkls) pārstāvētās organizācijas – biedrības “Rīgas aktīvo senioru alianse (RASA)” priekšlikumi darbības programmai un atbalsta sniegšanai līdz 2027. gadam:
 - 1) palielināt izsniedzamā pārtikas atbalsta biežumu, piemērojot diferenciaciju pa mērķa grupām un ieviešot šo nosacījumu jau no 01.07.2022.:
 - vistrūcīgākajiem 12 pārtikas preču komplekti 12 mēnešu periodā (no 01.07.2022. līdz gada beigām – 6 komplekti);
 - maznodrošinātajiem 10 pārtikas preču komplekti 12 mēnešu periodā (no 01.07.2022. līdz gada beigām – 5 komplekti);
 - 2) no 01.07.2022. palielināt maznodrošināto ienākumu sliekšni no 327 *euro* uz 350 *euro*.
- KDG pārstāvji par RASA ierosinājumiem sniedza viedokli rakstiski un mutiski 09.06.2022. sanāksmes laikā, nodrošināta viedokļu apmaiņa un argumentu apspriešana. Diskusijas rezultātā pieņemti šādi lēmumi:
 1. Pieņemt zināšanai „EAPN-Latvia” pārstāvja biedrības RASA priekšlikumus.
 2. Saglabāt Ministru kabineta 25.11.2014. noteikumos “Darbības programmas “Pārtikas un pamata materiālās palīdzības sniegšana vistrūcīgākajām personām 2014.-2020. gada plānošanas periodā” īstenošanas noteikumi” noteiktos vispārīgo un specifisko kritēriju nosacījumus saistībā ar izdalāmo komplektu veidu un skaitu konkrētā laika periodā. Izvērtēt iespēju atbalstu palielināt par vienu pārtikas komplektu 2022. gada 4. ceturksnī un/vai par vienu pārtikas komplektu 2023. gada 1. ceturksnī.
 3. ESF+ programmas materiālās nenodrošinātības mazināšanai 2021.-2027. gadam īstenošanas noteikumos saglabāt iekļautos esošos 2014.-2020. gada plānošanas perioda vispārīgo un specifisko kritēriju nosacījumus saistībā ar izdalāmo komplektu veidu un skaitu konkrētā laika periodā.
 4. Neatbalstīt priekšlikumu par Fonda noteiktā maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšņa paaugstināšanu no 01.07.2022. Saglabāt esošo Fonda noteikto maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšņa apmēru (327/229 *euro*) līdz plānoto minimālā ienākumu sliekšņa palielināšanai no 01.01.2023.
 5. Neatbalstīt priekšlikumu par dažāda apmēra un biežuma atbalsta diferencēšanu līdz plānotās Eiropas Sociālā fonda Plus programmas materiālās nenodrošinātības mazināšanai 2021.-2027. gadam elektroniskās datu apmaiņas sistēmas izveidei.